Lišauskas Vladas
31 Norwood Ave
Brooklyn 8, N. Y.

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių laikraštis
Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

"Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Newspaper
Published by Lithuanian Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

"Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois."

XI metai. Kaina 10 c. Ketvirtadienis, gruodžio (December) 12 d. 1957 Kaina 10 c. Nr. 24 (324)

Kas užgydys padarytas žaizdas?

J. Miškinis

Stebint šių dienų politikos eigos vingius, tuojau pastebi pilnus paslapčių ir keistenybių reiškinius. Tur būt ne vienam eiliniam žmogui tenka dažnai susimąstyti ir pagalvoti, kur gi slepiasi tas nematomas veiksnys, kuris diktuoja aukštų politikų veiksmus, kartais priešingus tautos valiai, ypač pavergtų tautų. Tačiau po nekurio laiko paaiškėja, kad daug logiškiau galvota eilinio žmogaus tuo reikalu, negu didelių valstybių populiariausių politikų. Pavyzdžiui, kad ir Jaltos klastingieji nutarimai. Anais laikais Jaltos sutarties signatoriai, didžiuodamiesi, sakydavo, jog jie esą padarę didvyrišką darbą. Vienok eilinis žmogus greit suprato, kad Jaltos konferencijoje padarytas Europos pavergtosioms tautoms didžiausias smūgis. Juk tai buvo išduoti sovietams besąlyginiai vekseliai ir deponuoti Kremliaus seifuose. Argi nenuostabu, kad kai kam tik dabar atsidaro akys ir pradeda jiems aiškėti faktai, kad Jaltos konferencijoje yra vienas pačių gėdingiausių momentų žmonijos istorijoje, ir reikia manyti, kad per aklumą, atiduotos sovietams tautos sunaikinimui. — Ar tiems neteisėtiems nutarimams anuliuoti padaryti kokie žygiai? Prieš keletą metų Amerikos politikai gan plačiai kritikavo Jaltos nutarimus ir siūlė daryti pagrindinius pakeitimus.

NEIŠTESĖTI PAŽADAI

Turbūt niekad tiek daug ir taip dažnai nebuvo kalbama visuotinos laisvės ir pavergtų tautų išlaisvinimo klausimais, kaip pastaruoju laiku. Plačiai rašo laisvojo pasaulio spauda, kartoja radijo bangomis. Diplomatų susitikimuose irgi nuolat diskutuojamas šis reikalas. O Jungtinių Tautų Organizacija, posėdžių metu dažnai pasauliui primena visuotinės laisvės įgyvendinimo reikalą.

Tačiau dažnas kėlimas tautų laisvės klausimo sudaro įspūdį, jog nebe už tolimų kalnų tie laimės metai, kada bus surastas kelias pasiekti visuotiną laisvę pavergtoms tautoms.

Teoretiškai imant atrodo, kad neužilgo bus pašalintas didžiuliuose Europos ir Azijos plotuose vyraujantis sovietinis teroras, ypač kai dabar Kremliuje vyksta atkakli ir arši kova dėl užimamųjų despotinių postų.

Vienok atsidėjusiam visuotinės laisvės ir dabartinės politinės akcijos stebėtojui yra nesunkujžvelgti, kad tai akcijai dažnai stinga sistemos. plano. Todėl daugeliu atvejų yra tik proginiai išsireiškimai, gerokai atmiešti sentimentais, bet neturi atramos esančio plano vykdymo eigoje. Laisvės pasaulyje įgyvendinimo ir visuotinės tautos pasiekimo klausimai kartas nuo karto teiškyla proginiais atvejais, įgaudami daugiau propogandinį charakterį.

Pakanka pažvelgti į netolimą praeitį, būtent: JAV prezidento rinkimus. Laike prezidentinių nominacijų buvo šykštėtasi išduoti pažadų apie laisvės nedalumą, apie reikalą jos siekti, kad tuo būdu pasauly būtų įgyvendinta taika, kad būtų išlaisvintos smurtu pavergtos tautos. Dabartinis JAV Prezidentas Eisenhoweris, kuomet jis buvo Nato kariuomenės vadu, mėgo nepaprastai aštrius išsireiškimus komunizmo adresu. Tapęs prezidentu, vedė sovietų politiką. Daug amerikiečių politikų, ypač iš demokratų, viešai skelbė, kad Eisenhowerio išrinkimas prezidentu reikštų karą su sovietais. O kai Eisenhoweris tapo prezidentu, tai tarp kitko yra pasakęs, kad jis esąs ir būsiąs — didžiausias komunizmo priešas tol, kol stovėsiąs ant žemės paviršiaus. Tomas Dewey taip pat tvirtino, kad daugiau nebūsią tūpčiojama pagal Maskvos lazdelės taktą.

Laikas greit slenka, politiniai reikalai kryžiuojasi, o tie patrauklūs žodžiai vis blanksta...

Vadinasi, stoka aiškaus plano pasauly pasiekti visuotinės taikos ir nusiginklavimo, išvedant iš dabartinio chaoso, ir kartais didžiųjų savitarpy nesusitarimo dėl laisvinimo kelio, kas ir yra viena iš svarbiausių priežasčių, pvz., kad ir dėl Vengrijos likimo.

Bet kaip ten bebūtų, iš šių dienų politikos lauko matosi, kad vakarų politikos vairuotojai yra pasiryžę vesti taikos politiką. Laisvojo pasaulio požiūriu yra tai labai gražu ir kilnu, jeigu jie taip darydami neklysta, kaip jų pirmtakūnai klydo galutinam rezultate. O jei taip būtų pavergtųjų pasaulio tautų atžvilgiu, tai tokia politika reiškia ištisoms tautoms lėtą mirtį sunkiose kančiose.

DIENOS REIKALAI

JUODAS ANT BALTO

J. Žvainys

Siekiant gėrį, neužtenka gerus norus reikšti ar juos apipinti skambiais ir reikšmingais žodžiais; reikia, kad sektų geri darbai, pasišventimas, meilė, nuoširdumas ir socialumas. Iš to išeinant, ir kiekviena visuomeninė bei politinė veikla, o taip pat ir su ja surišta kritika, negali būti paversta bizūnu, kaip kai kuri spauda ir ją supančios grupės norėtų. Visuomeninėje ir politinėje veikloje, lygiai kaip ir pozityviosios kritikos apimtyje, negali ir neturi būti vietos dezorganizacijai, pozityviųjų tautos jėgų išblaškymui. Šiandien yra daugiau nei aišku, kad kas sąmoningai šitai užmiršta ar išleidžia, tam turėtų būti užkirstas kelias ne tik į visuomeninės veiklos barus, bet dar labiau leisti tokius į polemikos laukus lietuviškos spaudos puslapiuose, nes, kaip rodo gyvenimo patirtis, tokių asmenų vedama veikla, polemika ar pastabos vienu ar kitu visuomeniniu klausimu, labai dažnai tampa klaikiu turgavičių bobų ar davatkų burnojimu. Net dar daugiau. Tokia veikla ir kritika tik aptemdo pastovesnius visuomeninio pobūdžio taškus ir visuomenę dezorganizuoja, ją išmušdama iš visuomeninės veiklos.

Ir kaip apie mirusius vyrauja bendra nuomonė kalbėti gerai arba nieko, taip ir apie praeitį nuoširdus visuomeninkas, politikas ar visuomeninės veiklos kritikas, išeidamas iš tikrovės ir valstybingumo idėjos, tik tiek turėt kalbėti, kiek iš jos galima pasimokyti. Ir reikia pripažinti, kad tai nėra vien teoretiniai išvedžiojimai, bet šitai labai puikiai suprato ir praktikoj pilnumoje išbandė mūsų tautos šviesuoliai — aušrininkai ir varpininkai. Kalbėdami apie tolimą ir artimą lietuvių tautos praeitį, jie buvo labai ir net labai konstruktyvūs. Lygiai jie buvo konstruktyvūs ir aptardami gyventojo momento reikalus. Tik pagalvokime, ar tik ne todėl ir ne dėl šito jų konstruktyvumo, šiandien nei vienam iš mūsų nekyla abejonių ne tik dėl jų vestos veiklos, bet lygiai neturime ir dviejų nuomonių dėl jų veiklos įvertinimo. Šita tikrovė, rodosi, turėtų kiekvienam veikėjui ir plunksnos darbuotojui badyti akis. Deja...

Iš kitos pusės, užmiršimas ir nevykdymas pagrindinių visuomeninės veiklos dėsnių, šių dienų veikėjus, politikus ir tos veiklos kritikus, stato į konfliktinę padėtį ne tik su visuomene, bet labai dažnais atvejais ir su pačiais savimi. Sakysim, kad ir smerkiant naujus judėjimus. Jie pamiršta, kad smerkdami naujai pasirodžiusius judėjimus, pasmerkia kartu ir savo puoselėjimus, nes juk ir jų garbinami judėjimai istorijos bėgyje gimė to paties vyksmo sąlygose, tik kiek kitų aplinkybių diktuojami. Jie užmiršta, kad jų puoselėjami judėjimai, apsikaustę filosofinėmis ir net sofistinėmis užtvaromis, negalėjo įvesti naujumų, kuriuos diktuoja gyvenamas momentas ir, kad tik naujai judėjimai išsilaisvinę iš tų varžtų, ryžtasi pasitaikančias spragas užpildyti.

Girdime šauksmus, kad lietuvių politinė ir visuomeninė veikla nėra tvarkoje, kad ji turėtų būti geresnė ir efektingesnė. Pereitame "L. L." nr. dr. Jonas Adomavičius visai teisingai ir įtikinamai iškėlė faktą, kad mes pritrūkome socialių žmonių. Bet gi, prie gerb. dr. J. Adomavičiaus, norisi pridurti ir kitą mintį, kad mes pritrūkome ir politikų. Yra neginčijamas faktas, kad mūsų veiksnius sudarančių asmenų kalbos nesisuka apie tai, kas darytina ir kaip geriau pasitarnavus savojo krašto ir Vakarų pasaulio labui, bet sukasi apie tai, kaip kitaip galvojančius tautos vaikus padarius niekšais ir išdavikais. Jie siekdami sudaryti egzilinę vyriausybę a la lenkų sudarytą Londone, užmiršta ir net nepajėgia suprasti, kad eidami lenkų egzilinės vyriausybės keliais, patys sau neria kilpą ant kaklo ir atpalaiduoja pasitikėjimo saitus su Vakarų pasaulio politiniais centrais. Jie užmiršta faktą, kad ant tokiais ir panašiais pagrindais sudarytos vyriausybės į Vakarų politikos sferas buvo įvesti net du Rytų bloko šnipai ir, kad egzilinės vyriausybės, po šito fakto, prarado bet kokį pasitikėjimą laisvąjame pasaulyje. Jie užmiršta, kad Vakarai šiandien ieško ne egzilų, bet patikimų asmenybių. O ką gi daro mūsiškiai? Jie komunistišku atkaklumu vars to Vakarų politikų duris, prašydami pripažinti juos egzilais, tuo tarsi norėdami įtikinti Vakarus, kad su egzilais taip nėra buvę. — Argi tai ne naivumas? Argi ne naivumas lįsti tokiems komitetams į Vakarų politikų akis tokiu atveju, kai jų sudaryti komitetai neturi savųjų pasitikėjimo? Ar tai ne naivumas, jei greičiau ne nusikaltimas padaryti patikimais svetimųjų akyse tuos, kuriais tauta abejoja ar kurie pasitikėjimą yra praradę?

Be abejo, šitų reikalų netektų kelti viešumon, jei būtų einama tiesiu ir garbingu keliu, jei būtų apvaldyti veiksnius sudarančių asmenų liežuviai prieš kitaip galvojančius, jei dienraščiuose nerastų vietos provokatoriai, kurie fabrikuodami nesąmones, nesiūlytų jas už tikrą pinigą neitralei lietuviškai visuomenei. Nes kas seka veiksnių politinius niuansus, tas žino ir be viešos informacijos, kas ten dedasi. Bet kada nesveikomis insinuacijomis lietuviškoji visuomenė bandoma nukreipti seperatizmo keliu, kada tautos laisvės kovos vienetas yra negailestingai draskomas, tylėti negalima ir tenka neišvengiamai juodą statyti ant balto.

Lietuvos žvejų laivai Kuršmarėse

TAUTINIS KOMUNIZMAS -- KLAIKI VILČIŲ ILIUZIJA

Šveicarijos laikraštis "Basler Nachrichten" yra paskelbęs šitokį vedamąjį straipsnį, kurį min. S. Lozoraitis, redakcijos kviečiamas, parašė pavadinimu: "Ar tautinis komunizmas nėra komunizmas?"

Vadinamojo tautinio komunizmo problema yra kilusi Vakaruose dėl to, kad pastarais laikais kai kuriose ne rusiško komunizmo srovėse pasireiškė tam tikrų priešingumų Maskvos centralei. Tačiau reikia konstatuoti, kad tie priešingumai nėra naujas dalykas. Beveik nuo pat spalio revoliucijos Rusijoje pradžios būta nuomonių skirtumų tiek Rusijos, tiek kitų kraštų komunistų partijose. Pakanka prisiminti tokius įvykius, kaip Trockio, Kamenevo, Zinovievo bylos. Bet skirtumai, kurie buvo tų bylų pagrinde, nelietė tikrai esminių klausimų. Jų objektas tebuvo taktikos ir komunizmo dėsnių vykdymo klausimai. Taip buvo dargi tais atsitikimais, kai nuomonių skirtumai privesdavo prie aštrių susirėmimų ir net masinių žudynių. Todėl yra pagrindo manyti, jog ir dabar nesklandumai, kurie laiks nuo laiko kyla tarp Tito ir Gomulkos iš vienos pusės ir komunizmo vadų iš kitos, yra tokios pat rūšies.

Analizuojant atydžiau Tito ir Gomulkos politiką, tenka prieiti prie išvados, kad jie nenori komunizmo panaikinimo, bet priešingai, siekia įvykdyti jį kitomis priemonėmis. Nėra sunku nustatyti, kuriuo būdu atsirado Vakaruose klaidingas tautiniai — komunistinės srovės įvertinimas. Tos srovės atstovai suprato, kad šiuo laiku jiems nėra praktiška ir toliau kurti komunistinę santvarką ligšiol vartotais brutališkais metodais. Bet šis — laikinis ir dalinis taktikos pakeitimas nereiškia, kad jie būtų nustoję būti komunistais. — Tito Jugoslavijoje, Gomulka Lenkijoje (ir Imre Nagy Vengrijoje) buvo savo laiku ne mažiau brutališki ir žiaurūs, kaip Stalinas, Malenkovas ar Chruščiovas Sovietų Sąjungoje.

Kaip visiems yra žinoma, jie yra ištikimi jėga paremtos komunistinės politikos atstovai, paėmę valdžią smurtu, kuris sunaikino tūkstančių žmonių gyvybes. Jeigu jie dabar savo taktiką kai kuriais klausimais kiek švelnina, tai prie žasties tam reikia ieškoti tik toje aplinkybėje, kad jie yra susidūrę su pasipriešinimu, kurį jie stengiasi nugalėti ne tiesiogine frontaline akcija, bet elastiškesniais ir suktesniais metodais. Ir kaip tik šitas taktikos pakeitimas dažnai laikomas Vakaruose nusisukimas nuo komunizmo. Iš viso, geresniam pažinimui pavojaus, kuri kiekvieno atspalvio komunizmas sudaro Europai, būtų naudinga turėti omeny, kad komunistiniai valdovai Maskvoje, Belgrade, Varšuvoje, Budapešte ar kur kitur, tiek vidaus, tiek užsienio politikos srity dažniausiai ruošia galą savo aukoms palaipsniui. Būtent, tokiu būdu, kad jų aukos pamato visą joms gręsiantį pavojų, kai jau yra pervėlu, kai — vaizdžiai kalbant — jų galva jau yra nukritusi. Komunistinė santvarka kiekviename krašte visados yra lygi politiniai bei moralinei mirčiai. Niekas vadinamųjų tautinių komunistų nėra niekados pareiškęs atsisakąs nuo komunizmo. Nei vienas jų nėra niekados pasakęs, kad jis laiko tautinį komunizmą pereinamąja stadija į normalų gyvenimą, į laisvą socialinę bei valstybinę santvarką. Tam tikra tų žmonių vykdoma taktikos liberalizacija teliečia atskirus kasdieninio gyvenimo dalykus, bet ne pagrindinius klausimus. Bolševikai turi seną obalsį: tautinė forma ir socialistinis, tai yra, komunistinis turinys. Tai buvo vienas pirmųjų obalsių, kuriais bolševikai stengėsi užmigdyti gyvenančių carų Rusijos teritorijoje tautų budrumą ir patraukti jas savo pusėn. Tikrumoje gi šio obalsio reikšmė yra ta, kad tautiniai jausmai yra toleruojami tiek ir tol, kiek jie gali būti išnaudoti komunizmo viešpatavimui sustiprinti ir kol jie ištirpsta komunizme arba yra jo išrauti. Yra pažymėtina, kad asmuo, kurį Leninas buvo parinkęs šiai apgaulingai politikai vykdyti ir kuris tuo pradėjo savo karjerą, buvo kaip tik Stalinas — tautybių reikalų komisaras pirmose sovietų vyriausybėse.

Jeigu Gomulkos sugrįžimas į valdžią buvo sutiktas Lenkijoje su tam tikru atsikvėpėjimu, iš to negalima daryti išvados, kad žmonės būtų žiūrėję į tautinį komunizmą, kaip į savo gyvenimo problemų ir laisvės siekių išsprendimą. Gomulkos paskelbta liberalizacija buvo lenkų sutikta kaip kasdieninio gyvenimo palengvinimas, belaukiant, kad jis prives prie komunistinės santvarkos panaikinimo. Ir kaip tik ši aplinkybė parodo visą tautinio komunizmo pavojingumą: ji sukelia iliuzijų bei nepagrįstų vilčių dėl naujų geresnių laikų, kurios neišsipildo. Antra, Gomulkos sugrįžimas į valdžią sužadino viltį, kad Lenkijos priklausomybei nuo Sovietų Sąjungos ateis galas. Tačiau ir tai buvo kart iliuzija, nes nuo to laiko praėjo jau dvylika mėnesių ir toji viltis taip pat neišsipildė.

Bet ir pats lenkų komunistų vadas pranešė neseniai savo partijos centro komiteto posėdy, ką jis mano apie laisvę. Jis yra pareiškęs štai ką: "Partija nesiremgia uždaryti duris, kurios yra dabar demokratinei laisvei ir kritikai atdaros. Tačiau partija yra nusistačiusi tas duris geriau saugoti, negu ligšiol. Kritika bus galima reikšti, bet ta sąlyga, kad socialistinė generalinė linija būtų iš anksto ir visiškai pripažinta".

Kai kurie šio grąsinančio išsireiškimo — įspėjimo yra reikalingi paaiškinimo, nes jie pavartoti įprastam pas komunistus dalykų užtemdymui ir gali būti Vakarų skaitytojams nesuprantami. Taigi "demokratinę laisvę" reikia suprasti, kaip komunistinę "laisvę", kuri su demokratija teturi tiek pat bendro, kiek, pavyzdžiui, Sovietų Sąjungos konstitucija, kuri, einant bolševikų terminologija, — taip pat esanti demokratinė. Toliau "socialistinė generalinė linija" tereiškia komunistinę ideolo-

IMPERFECT IN ORIGINAL
MISNUMBERED IN ORIGINAL

BALYS SRUOGA

Reikia sveikinti Lietuvių Rašytojų Draugiją, kad ruošia įžymaus mūsų rašytojo, mokslininko, profesoriaus dr. Balio Sruogos mirties dešimtmečio minėjimą, kuris įvyks gruodžio 15 d. Jaunimo namuose, Čikagoje.

B. Sruoga gimė 1896 m. vasario 2 d. Baibokų kaime, Vabalninko vls. Mokėsi Vabalninkuos ir gimnaziją baigė Panevėžyje. Petrapilyje kurį laiką studijavo miškinin kystę, vėliau persikėlė į Maskvą ir studijavo filologiją. Lietuvon grįžo 1918 m. Pradžioj dirbo spau dos biure ir dienraščio "Lietuvos" redakcijoje. 1921 m. studijas tęsė Miuncheno universitete, Vokietijoje ir baigė 1924 m., parašęs disertaciją "Dainų poetikos etiudai" ir gavo daktaro laipsnį. — Grįžęs Lietuvon, tuoj buvo pakviestas į Lietuvos universitetą, Humanitarinių mokslų fakultetą, dėstyti rusų literatūrą. Vilniaus universitete įkūrė ir teatro seminarą, kuriam pats vadovavo. Karo metu dirbo Vilniaus universitete ir ryšium su Vilniaus universiteto uždarymu, buvo vokiečių suimtas, kalintas ir išvežtas į garsiąją Stutthofo koncentracijos stovyklą, kur daug ten lietuvių intelektualų kalėjo ir baigė savo gyvenimo dienas. Tik keli teliko gyvi. Bolševikams užėmus rytinę Vokietiją ir minima stovykla buvo užimta. — Vieni paspruko į vakarus, kiti, kurių tarpe ir buvo prof. B. Sruoga, buvo bolševikų grąžintas į Lietuvą, dar kurį laiką kankintas ir savo amžių baigė 1947 m. spalių 16 d. Vilniuje, kur ir palaidotas.

B. Sruoga pradėjo savo savo kūrybą poezija dar gimnazijos suole, o vėliau jau rodosi: "Vaivoryk štėje" (slapyvardžiu Baritas Kaunys), "Bare", redaguoja su Faustu Kirša "Dainavą" ir kitus leidinius. Maskvoje susipažįsta su Jurgiu Baltrušaičiu, kuris turėjo nemaža įtakos į jauno poeto B. Sruogos kūrybą. Tuo pačiu metu ir su rusų garsiu poetu A. Balmon tu, rašytoju M. Gorkiu. Jau kaunietiškoj spaudoj, be stiprių literatūriais klausimais straipsnių, — pasirodo ir su kritika, kuri, itin, atkreipia akį ir susiduria su žymiuoju mūsų kritiku A. Jakštu, abu nesigailėdami gerai pasitašyti, žinoma, Sruoga ne pavarde, bet Sirakūzino slapyvardžiu pliekiasi. Iš poezijos paminėtini jo kūriniai: "Deivė iš ežero", "Saulė ir smiltys", "Dievų takais". Vėliau jį matome kiek nuo poezijos nutolusį, bet jau stiprų dramoje: "Milžinų paunksmė", "Baisioji naktis", "Radvila Perkūnas", "Algirdas Izborske", Apyaušrio dalia", "Kazimieras Sapieha", "Pavasarinė giesmė", "Uošvė", "Penkialapis dobilėlis", o vaikų literatūroje: "Giesmė apie Gediminą", "Kas bus, kas nebus, bet žemaitis nepražus", "Aitvaras teisėjas". Iš mokslinių veikalų: "Lietuvių teatras Peterburge", "Dainų poetikos etiudai", "Rusų literatūra" (du tomai) ir kiti ir šiaip visa eilė mokslinių studijų moksliniuos žurnaluos bei universiteto leidiniuos. Taigi, B. Sruoga daug yra davęs ir svarių, vertingų veikalų, kūrinių, kurie tik ateityje bus įvertinti.

Lyrikoje jis daugiau simbolikas, bet ne idėjinis, o išraiškos ir eilėraščių tematika ne prasmėje, o nuotaikoje, muzikoje ir, kartu, formalizme. Patys lyrikos elemen tai pagrįsti mintimi ir turinio nuo seklumu. Dramoje ir originalus ir kas, siužetai paimti iš Lietuvos istorijos ir rašyti baltosiomis eilėmis, bet visur dvelkiąs muzikalumas. Daugumoje dramų kompozicija gotiška, bet visur jis realistas. Ir, žinoma, jau ne tas, kas lyrikoje. Pati tematika ir visuomeninė ir patriotinė, bet giliu, idėjiniu turiniu, ir pats veikimo fonas, kartu ir aplinkuma — spalvinga. Jo dramose vyrauja net du eleelementai — komiškas ir tragiškas, bet kartu jungiami. Mūsų literatūroje jis naujas ir praturtinęs mūsų dramą. Kelis jo veikalus yra išleidus Čikagoje "Terros" leidykla ir sukakties proga išleidžia jo išgyvenimus Stutthofo koncentracijos stovykloje, pavadin tus "Dievų miške".

jv

Iš Balio Sruogos kūrybos

AUDĖJA

I.

Suk, sesule, tamprias nytis —
Drobę ausime abu...
Mes nakties karaliai, Vytis —
Mes — smūtkeliai tarp žiedų...

Apmesiu aš, tu atausi,
Tu staklėse, kaip laukuos...
Drobėn — žiedą mylimiausią...
Dūšią — žydinčiuos sapnuos...

O pažinę naktį žvainą
Žiedų drobės pynimus, —
Ar suprasim aklą dainą —
Dūšios žydinčius sapnus...

Ištesės sunertos nytys —
Tai minėsiu visados,
Kad neges sapnai prašvitę,
Kad sesulė man dainuos...

II.

Aušros dienos — staklės, gijos,
Ir dainužė paslapčia...
Ir pabalusios lelijos
Pinas audeklan slapčia...

Žaibo mirksnį, amžius ilgus —
Liūdna vieniša dalia!..
Staklės, gijos ir pavilgas...
Ir apleisti nevalia!

Ir lelijos pinas, bala...
Virpa rankos ir daina...
Trūksta gijos — toli galas,
Ir laimužė — tolima...

Ir pasisupa iš lėto
Ore ūžesys sparnų...
Dūšia būdi, dūšia mato,
Kad pabėgti nėr takų...

Ir liūdnų akių žarijos
Spindi šviesa pelenų...
Ir pabalusios lelijos
Laukia rankų balsganų...

III.

Rudens vėjo mylimoji
Vinkšna skundžiasi, vaitoja,
Ir šakomis šaukia, moja
Draug su vėju skristi — lėkt.

Per pakalnes, per kalnynus,
Džiaugsmą, rūpesnius pamynus,
Į kitus, kitus žemynus
Draug su vėju skristi — lėkt...
Rudens vakaras juodėja...
Ir vaidenasi audėja,
Kaip per naktį nesudėjo
Pasiilgusių akių.

Kaip audimą puošė, audė,
Juoston žiedą pynė, glaudė,
Ir rasa žiedelį plaudė
Pasiilgusių akių...

Vėjas siausdamas vakaris
Gėlai vartus atidarė...
Ir vaidenas, kaip ji tarė,
Pasiilgusi slapčia:

— Tau, bernuži, tau vainikas...
Juostoj paslaptis paliko
Mano laimės ir vainiko
Pasiilgusi slapčia...
Ir vaidenasi audėja,
Kaip ji juostą glamonėjo
Kaip ji posman gėlą sėjo,
Nesudėjusi akių...
Vinkšna gaužiasi, juoduoja...
Rudens vakaras dainuoja,
Skrenda gandu tolimuoju:
Nesudėti tau akių.

Iš "Dainava", 1920 m.

* * *

Ar atminsi bernužėlį, —
Tylų mielą vakarėlį,
Kurs grėblelį tau išpiaustė,
Kurs dainavo, kaip dalgelė,
Ir lydėjo visą kelią,
Ir žiedeliais kelią siaustė —
Ar atminsi tą bernelį?

Pievos kvapas — sultys, vynas...
Piemenučiai po pievelę
Kelia iškilmę vakarę...

— Tu būk jauna.
— Tu būk jaunas.
— Aš — kur plauna
Tik lelijas ežerėly —
Toks piovėjas...

— Aš — kur piauna
Aukso gijas
Ežerėly —

Tai audėja...
— Aš — kur rauna
Lelijėlių
Gilią šaknį gilumėly —
Toks piovėjas...

— Aš — kur krauna
Giją gijon,
Žiedą žiedan ir šešėly —
Tai sudėja...

Ir svaigus sultingas vynas...
Ir linksmybė po pievelę,
Kaip kaitra sapnų vasarių...

Ar atminsi?... Ar atminsi...
Skrenda tyli sutemėlė,
Verkia tyla — tylumėlė...

Nepajėgsi, neužginsi
Špėžiui dūžti ir žvangėti,
Žiedui nukirstam žydėti,
Nors ir mirksnį, neužginsi.

Iš "Vainikai" pirmieji, 1921 m.

BALIO SRUOGOS KŪRYBOS VAKARAS

Neseniai sukako 10 metų nuo didžiojo mūsų dramaturgo ir poeto Balio Sruogos mirties. Tai sukakčiai paminėti Lietuvių Rašytojų Draugija sekmadienį, gruodžio 15 d., 4 val. Jaunimo namuose — 5620 So. Cloremont Ave., rengia B. Sruogos kūrybos vakarą — koncertą.

Programą sudarys trumpa Jurgio Blekaičio paskaita apie Balio Sruogos kūrybą, aktoriai: Alg. Dikinis, K. Gandrimas, Z. Kevalaitytė, Ir. Nivinskaitė, Ant. Rūkas ir Vyt. Valiukas, koncertine forma suvaidins Balio Sruogos vei kalų ištraukas, solistai Vl. Baltrušaitis ir S. Valiukienė, palydimi muziko Vlado Jakubėno, padainuos Sruogos dainų, smuikininkas Alf. Paukštys pasmuikuos.

Minėjimo metu koridoriuje bus išdėstyti B. Sruogos raštai, jo gyvenimą pavaizduos įvairios nuotraukos, o kūrybą paryškins bibliografinės ir kt. lentelės. Parodos apipavidalinimu rūpinasi dailin. Alg. Kurauskas. Visuomenė kviečiama pagerbti ir pažinti didelį mūsų rašytoją Balį Sruogą. Įėjimas nemokamas; techninėms išlaidoms padengti priimamos laisvos aukos.

LRD

VLADUI BALTRUŠAIČIUI 25 METAI SCENOS DARBE

Tik 45 metus peržengęs savo amžiaus, jau jaunesnės kartos operos solistas Vladas Baltrušaitis mini sceninio darbo 25 metų sukaktį, kuri atšvęsta gruodžio 8 d. jam pačiam pastačius ir žymiausią vaidmenį atliekant — Verdi operą "Rigoleto".

Čikagiškiams jis puikiai pažįstamas, kaip vadovaująs Vyrų cho rui ir turėjęs keliolika koncertų. Kilimo jurbarkietis, iš Žindaičių kaimo. Mokėsi Jurbarke ir konservatoriją — Kaune, baigęs dainavimo ir chorvedybos klases. — Pirmą kartą pasirodo scenoje 1932 m. "Rigoletoje" — Rigoleto vaidmenyje. Kauno operoje matome iki 1942 m., vėliau — Vilniuje iki bėgimo Vokietijon. Per tą laiką atliko visą eilę vaidmenių: minėtą Rigoleto, paskui — Figaro, "Traviatoje"— Germontą, "Fauste" — Valentiną, "Carmen" — Eskamilį ir kt., visur aiškia pažanga ir gera vaidyba. Tame pačiame laikotarpyje jį matome ir dirbant pedagoginį darbą: Marijampolėje — mergaičių gimnazijos muzikos mokytojas ir kitur. Be to, pažįstamas ir kaip dirigentas: Jėzuitų bažnyčios choro, VD universiteto studentų ateitininkų choro vadovas, Tremtyje, Vokietijoje, Tiubingene — lietuvių choro ir vyrų balsų okteto vadovas, Augustdorfo lietuvių gimnazijos muzikos mokytojas ir stovyklos bažnyčios vargonininkas, Oldenburge— taip pat. Detmolde operos pastatyme "Sevilijos kirpėjuje" — atliko Figaro vaidmenį. Amerikoje vargonininkavo Los Angeles — Kalifor nijoje, o dabar ir ilgiausiai — Čikagoje, šv. Jurgio lietuvių parapijos vargonininkas. Bet čia jis įsijungė į Vyrų chorą ir padarė vieninteliu vyrų choru laisvajame pasaulyje, kuris turėjo eilę koncertų, net ir kitur. Vienu jo didžiausiu darbu, — tai pastatymas Verdi operos "Rigoleto", kuris Čikogoje geriausiu pasisekimu praėjo tris kartus. Jis čia ir atliko pagrindinį Figaro vaidmenį. Dar numatęs pastatyti ir "Faustą". Pavasariop žada persikelti į Niujorką ir paimti vesti operetės chorą.

Vl. Baltrušaitis nėra pigiu solistu, ne tik kad gerai pasiruošęs ir turįs gerą medžiagą, bet ir vaidyboje jau įgudęs ir savo sodriu baritonu buvo iš jaunųjų pirmaujantis. Nepasakysim, kad jam choras būtų prie širdies ir jame rastų savo pašaukimą, bet kad reikia, ypač šiuo metu iš jo pragyventi. Jis kitoks ir koncertuose, ypač operoje. Ir čia jau jis jaučiasi savo pašaukime. Tą pastebėjo ir kitataučiai kritikai, dar Vokietijoje. Nuostolis ir didelis, kai tenka tik prisiminti savo išgyvenimus bei retkarčiais kad ir koncertan išeiti. Solistas ir žymus, laidojamas. Gal ir kiti nusišypsos. Taip, kaip nepažįsta scenos bei dainos meno, bet turime atsiminti, kad mūsų opera buvo viena geriausių Europoje, net ir patys len kai, meno kritikai, sakydavo: — Jūs turite gerą, pasaulinio masto, operą. Tą jau įsitikinome, kai teko susidurti tremtyje — Vokietijoje ar Amerikoje, kad mūsų solistai neturi konkurentų, ne tik kad gerai paruošti, gera medžiaga, bet pašaukimo iššaukti. Taigi, minint solisto Vlado Baltrušaičio sceninio darbo 25 metų sukaktį, turime jam linkėti tik vieno — nenuliūsti, nenuleisti sparnų, o ryžtis ir ryžtis ateičiai.

jv.

LABDARIŲ SEIMAS

Gruodžio mėn. 1 d. Šventos Šeimynos viloje (labdarių prieglaudoje) įvyko 38-tas L.R.K. Labdarių Sąjungos seimas. Seimui pirmininkavo "Draugo" redaktorius Leonardas Šimutis, sekretoriavo J. Voldemaras. Seimo vicepirmininku buvo Mykolas Šlikas.

Buvo priimta visa eilė svarbių rezoliucijų, išklausyti valdybos narių raportai ir svečių bei delegatų sveikinimai. Delegatai ir pa vieni asmenys seimo metu sudėjo per 2.500 aukų.

Šis svarbus seimas įvyko jau pradėtų prieglaudos padidinimo darbų ženkle. Naujoji statyba kainuos netoli pusės milijono dolerių. Bus padidintas prieglaudos kambarių skaičius, pastatyta ligoninė ir seserų namai. Ši lietuviška labdaros institucija yra viena iš moderniškiausių ir pavyzdingiausių šios rūšies įstaigų.

Labdarių Sąjungos direktorių pirmininkas ir prieglaudos vedėjas kun. S. Adominas savo raporte pabrėžė, kad iš 65 senelių 48 yra beturčiai, gaunantieji valdžios pa šalpą. Tai turėtų išsklaidyti kai kurių lietuvių abejones, kad ši prieglauda pirmoje eilėje yra skir ta tiems, kurie yra varge ir reikalingi priežiūros ir paramos senatvėje.

Šiuo metu Labdarių Sąjunga neturi skolų ir jos išde randasi per $ 100.000. Ši suma padengs pradines naujosios statybos išlaidas.

J. V.

Pilsudskio nemigo naktų prieglobstyje

Prieš kurį laiką, "Laisvoje Lietuvoje" tilpo J. Gruodžio ilgesnis straipsnis, priminęs lietuvių diplomatinę kovą su lenkais dėl Vilniaus, pasiremiant to laiko New York Times ir Chicago Tribune korespondentų reportažais bei — Stresemanno atsiminimais. Jame buvo paminėtos ir Pilsudskio nemigo naktys, kurios atkreipė mano dėmesį ir būdamas nuomonės, kad Vilniaus klausimas ir dabar yra aktualus, kaip ir tada, ieškant atitinkamos medžiagos. — Bevartant laikraščius, medžiagos teko kiek surasti "Mūsų Vilniaus" 1936 m. lapkričio mėn. 15 d. nr-je 22, straipsnyje: "Apie Pilsudskį ir Voldemarą Ženeveje", kuriame tarp kitko yra štai kas pasakyta: "1931 metais Varšuvoje išleistame J. Pilsudskio 1926 — 1930 metais pasakytų prakalbų, pareiškimų ir straipsnių rinkinyje 120—123 puslapiuose yra įdėtas jo 1927 metų lapkričio mėn. 30 d. duotas pareiš kimas spaudai, pavadintas — O stosunkach polsko — litewskich i opinja o Waldemarasie". (Apie lenkų — lietuvių santykius ir nuo monė apie Voldemarą). Jame taip charakteringai J. Pilsudskis nušviečia lietuvių — lenkų santykius, Lietuvos — rengtą 2 Lenkijos — puolimą — ir to — puolimo — atsidūrimą Tautų Sąjungoj!"

— Mūsų atžvilgiu, — kalbėjo Pilsudskis, — Lietuvos laikoma karo būklė dabar yra vienintėlė pasaulyje; yra šio žemės rutulio užkampio anomalija ir liguistumas. Šio dėliai, mūsų sienos su Lietuva visai nepanašios į kitas pasaulyje. Jos čia sudaro nuolatinės baimės ir neramumų objektą, nes čia joks normalus darbas nėra galimas, kur, kaip kadaise mūsų valstybės pakraščių laukinėse tyrumose, darbas tedirbamas ginklo priedangoje, kur metų metais brolis negali matyti brolio, mirties patale gulinti motina negali atsisveikinti su savo vaikais, kur negalima turėti jokio, net mažiausio, reikalo, kur svarbi ar skubi nuo savo artimųjų žinia, nežiūrint mažo atstumo, tegaunama vos kelioms savaitėms ar mėnesiams praslinkus.

Nežiūrint visą tai, mes, lenkai, visą laiką laikėme taikos būklę, tikėdamiesi patvariu ir ramiu laikymusi pripratinti priešininkus prie taikos, stabilizuoti šią būklę ir prabūti joje, ieškodami vaistų nuo karo būklės klaidų. Kada šis klausimas ne dėl mūsų priežasties ir ne mums skundžiantis pateko į Tautų Sąjungą, pono Voldemaro vyriausybės laikymąsis, pasidarė toks nervingas, jog pradėjo mobilizacinius parengimus. Kaip apie tai sužinojau, visą naktį praleidau, ieškodamas išeities. Negalėjau nepramatyti mūsų mobilizacijos pavėlavimo pasėkų... Protas ir karo logika liepia į mobilizaciją atsakyti pagreitintu dar bu, norint neduoti priešui pirmauti...

Šiuo kartu karo būklės klausimas yra pavestas tarptautiniam forumui, kur taikos, o ne karo teisė išpažįstama. Nusprendžiau pasekti aukštesniais valstybiniais su metimais ir aukštesne logika ir jau rytojaus dieną pranešiau ponui Prancūzijos ambasadoriui, jog nusistačiau nemobilizuoti, Laukdamas Tautų Sąjungos Tarybos sprendimo, atsakant į mūsų notą...".

Žinant, kad šias mintis Pilsudskis pareiškė vietos ir užsienio žur nalistams, aiškiai yra matomas ir jo kalbos tikslas: 1) pastatyti ant klaidingo kelio svetimuosius, 2) padidinti lenkų neapykantą lietuviams ir 3) kaip nors apginti Lenkijos prestižą, kuris prof. Voldemarui visą lenkų niekšiškumą iškėlus pasaulio akyse smukte smuko. Taigi, Pilsudskio pareiškime, slėpėsi ne tik jo, bet ir visos Lenkijos valstybės dviveidiškumas.

Kaip matome iš Pilsudskio pareikštų minčių, savo pareiškimo pradžioje jis gana teisingai atvaiz duoja Lietuvos — Lenkijos kaimy ninių santykių stovį. Jį matome tiesiog dejuojantį, kad jo šunybės užkirto jam kelią į jo kilimo kraštą Lietuvą. Kad jo laukimas, viltis, jog Lietuva užmirš jo jai padarytas skriaudas ir atleis, nerodė nė mažiausių išsipildymo žymių. Kad jo sapnai, jog didelei Lenkijai, kurios globėja buvo Prancūzija, mažesni kraštai nusilenks, Pilsudskio jausmuose išugdytą lenkišką išdidumą ir pasipūtimą svilino ir rodosi, jį patį statė opozicionierių paniekai ir piktam žaidimui. Net visą amžių rinkti receptai, kurių pagalba jis iškilo į valdžios viršūnes, prieš mužikišką Lietuvą, pasirodė niekam tikę. Taigi, šitos aplinkybės Pilsudskį ne tik kankino, bet ir žudė. Pagaliau, neišlaikęs lygsvaros, ir negalėdamas niekur akių parodyti, dėl nuolatinių prikaišiojimų, jog Lietuvai padarytą klaidą rei-

(Nukelta į puslapį)

Vasario 16-joj

VASARIO 16 GIMNAZIJA

Gimnazijos bendrabutyje šiuo metu gyvena 123 mokiniai, iš jų gimnaziją lanko 116, pradžios mo kyklą — 6 ir muzikos mokyklą Manheime — 1. 15 mokinių yra atvykę iš kitų kraštų. Konfesiniai pasiskirsto sekančiai: 65 — katalikai ir 58 — evangelikai. Gimnazijoje moko 16 mokytojų, iš kurių 12 lietuvių ir 4 — vokiečiai. Spalių 1 d. skolos sudarė DM 17. 322,35. Gausiausi gimnazijos rėmėjai yra: A. Gulbinskas, P. Kavaliūnas ir kun. B. Sugintas.

Iš naujai kviestų mokytojų ir kvietimus priėmę yra šie mokyto jai: **Stepas Vykintas,** studijavęs V. D. Universitete filologijos skyriuje lietuvių ir prancūzų kalbas, kiek vėliau savo studijas gilinęs Italijoje, Prancūzijoje ir Švedijoje, ir valstybinius egzaminus išlaikęs Vilniaus universitete, yra gavęs diplomuoto filologo vardą ir teisę. Be to, yra tris metus dėstęs lietuvių kalbą ir literatūrą Šakių ir Alytaus gimnazijose. Ilgesnį laiką yra dirbęs žurnalistikoje, redaguodamas laikraščius ir iškilęs, kaip žymus lietuvių literatūros kritikas. Jis gimnazijoje dėsto lietuvių kalbą. Mums malonu pažymėti, kad Stepas Vykintas yra ne tik LAS bičiulis, bet vienas iš LAS steigėjų ir buvęs ilgametis LAS Vyr. Valdybos pirmininkas.

— o o o —

Kun. Br. Lubinas,
baigęs Marijonų gimnaziją Marijampolėje ir lankęs Vilkaviškio ir Kauno kun. seminarijas, Eichstaette, Vokietijoje, baigė aukštąją teologijos mokyklą ir vėliau teologijos studijas Gregorianum uni versitete bei biblines ir filologines studijas bibliniame universite te Romoje licenciato laipsniais. — Nuo 1952 m. kun. Lubinas yra lietuvių darbo ir sargybos kuopų, veikiančių prie JAV armijos Vokietijoje kapelionu. Gimnazijoje dėsto lotynų kalbą be atlyginimo.

Dr. Jonė Deveikė,
baigusi gimnaziją, humanitarinių mokslų ir teisių fakultetus V. D. Universitete Kaune ir Paryžiaus Universitete teisę, teisių daktaro laipsniu ir išlaikiusi valstybinius egzaminus, ketverius metus moky tojavo mokytojų seminarijoje — Kaune. Dabar dr. Jonė Deveikė vyr. asistentės teisėmis dirba mok slinių tyrinėjimų darbus Centre National de la Recherche Scientifique Inttitute Paryžiuje ir gimna zijai talkininkauja be atlyginimo, dėstydama Lietuvos istoriją ir visuomenės mokslus.

Dr. Jonė Deveikė yra LAS bičiulė ir L. L. bendradarbė.

Bernhard Gierschke,
vokietis, yra baigęs Leipzigo universitetą, išlaikęs pedagogikos egzaminus ir mokytojavęs vokiečių gimnazijose, savo studijas tebegilina Heidelbergo universitete, — ruošia daktaratą ir yra universite to ord. prof. Caselmanno asistentu pedagogikai. Gimnazijoje dėsto vokiečių kalbą.

Ursula Klotzsche,
vokietė, baigusi Tuebingeno universitete gamtos mokslus ir išlaikiusi valstybinius maisto chemijos egzaminus. Yra dirbusi chemi kės darbą maisto pramonėje ir ty rinėjimo institute. Dabar studijuoja Heidelbergo universitete pedagogiką ir praktiškai yra dirbusi mokytojos darbą. — Gimnazijoje dėsto chemiją ir gamtos mokslus.

IMPERFECT IN ORIGINAL

December 12, 1957. Nr. 24 (324)

LAISVOJI LIETUVA
FREE LITHUANIA

OUTSTANDING LITHUANIAN NEWSPAPER
911 W. 32 Str., Chicago 8, Ill Phone LA 3-8544.
Published bi-weekly on Thursdays
By Lithuanian Regeneration Association

Entered as Second-Class mater at the post office at Chicago, Ill.

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis.
Redaguoja Redakcinė Komisija.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso ir talpina savo nuožiūra. Nesunaudoti rankraščiai grąžinami autoriams pareikalavus.

Pavarde ar slapyvarde pasirašyti straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusei metų — 2.50. Atskiras numeris 10 ct. — Subscription per year — $4.50; 6 months — $2.50; 10 c. per copy.

MES PERDAUG NUOLAIDŪS

Rašo — A. J. Kaulėnas

Laimėjimui reikalinga viltis, o patį laimėjimą paverčia faktu atkakli ir ryžtinga valia, kietas žodis ar dar kietesnis plienas. Niekas dar šiame pasaulyje nieko ne laimėjo dūsavimais, ašaromis ir išmalda. Pravartu įsidėmėti ir mums, lietuviškai politinei tremčiai, kad mūsų misija vakaruose yra didi, bet kartu ir reikalaujanti kieto ne tik žodžio, bet ir darbo. Ir jei kas ryžtasi atlikti didžius darbus, tas pirmoje eilėje turi būti didus savo dvasia. Gi dvasios stiprybė glūdi jos kovinėje būsenoje ir jos skaisčiame pasiryžime bei idealizme.

Bet žvelgdami šiandien į lietuviškos politinės išeivijos dvasinę būseną, jos ryžtingumą ir skaistumą, su dideliu nusivylimu turime sutikti, jog mes esame atsidūrę kryžkeliuose.

Kova šiandien ir vakar yra ir buvo visuotinė mūsų tautai. Kovota visuose frontuose, visomis priemonėmis. Milžinkapiai prislėgė didvyrių kūnus ir jais didžiuosis ateities lietuvių karta. Bet tą kovą vedė ne vien didvyriai. Jų skaistų nuopelną, užantspauduotą mirtimi, šiandien jau bando savintis ne vienas iš tų, kurie kovos metu prekiavo idealais! Kad dabarties ir ateities nacionalinė lietuvių dvasia būtų skaisti, mes privalome būti iki galo logiški ir aiškiai tardami, turime jau dabar pradėti skirti pelus nuo grūdų. Daugel kam gal tai nepatiks, bet tiesa yra tik viena!

Jei fronte karys atsisako kautis, jei jis palieka draugus ir bėga ar išduoda juos, jam jau seniai nusistovėjusia karo tradicija skiriama aukščiausia bausmė — mirtis. Sekdami naujų laikų dvasią (Niurenbergo teismas), tą dėsnį pritaikome ir politikams bei karo vadams. Iš tikrųjų, tai labai logiška. Ne vien eilinis karys atsako už niekšybes, kartų neša atsakomybę ir politiniai bei kariniai vadai. Dažnas eilinis karys išdavikas net neturi aukštesnio išsilavinimo, jo supratimas apie pareigas tautai ir valstybei yra miglotas, gi visiškai kitas reikalas su diplomatu, inteligentu, aukštu kariu ar mokslininku.

Tėvynės išdavimo reikalų sąvoka yra labai aiški, už tai yra aiškios ir sankcijos. Bet mes, kad ir norėdami išlaikyti skaisčią ir kovingą dvasią, dažnai elgiamės nusikalstamai. Ypač šis nusikalstamumas didėja, kada mūsų neryžto žygių vaisiai tenka perduoti jaunąjai kartai. Mes sumaišome savo tautos didvyrius su niekšais ir toje baloje dažnai net patys nebematome kranto bei ribų: pav. tarėjas gen. Kubiliūnas buvo blogas, gi tarėjas J. Matulionis (buvęs net Vliko pirm.!), buvo geras. Tai lietuviškos tremties politinė jovalynė! Šiandien jau nebesvarbu, kas ką padarė, — svarbu kieno burna didesnė ir kas yra akiplėšiškesnis, to yra ir tiesa! Bet taip negali būti. Tik tas, kas kovojo ir garbingai kovojo ir dabar dar tebekovoja, — tas yra vertas pagarbos tėvynės sūnus ar dukra, gi kas palūžo priešo spaudžiamas (ar apkase, ar kabinete!), yra bailys, nevertas dėmesio ir pagarbos.

Dėl aiškumo du pavyzdžiai:

Puikiai dar visi prisimename nelemtą istoriją su didžiuoju norvegų rašytoju Knut Hamsunu. — Priešui (vokiečiui) okupavus jo kraštą, šis tikrai didis rašytojas nuėjo ranka rankon su okupantu. Po krašto išlaisvinimo, norvegų tauta su pasišlykštėjimu nusisuko nuo savo garsaus rašytojo ir tarė: tu esi savos tautos išdavikas!

Jo palikimas ir jo knygos liks žavus paminklas ne tik norvegams, bet ir visam pasauliui, bet jo asmens menkysta liks pasmerkta laisvę ir garbę mylinčios tautos. **Kovoti, dirbti ir mirti už savo tautą turi lygiai tokią pat pareigą eilinis karys, kaip ir tautos genijus!**

Kas pabėgo iš kovos lauko ar kas sulūžo jame, tauta turi turėti drąsos ir aiškiai tarti — tu išdavikas! Jei taip elgtumėms mes, mūsų praeitis būtų buvusi šviesesnė ateičiai — mūsų vaikams.

Gi mes, pasirodo, esame daugeliu atvėjų minkštastuburių giminės tauta.

Kai 1940 metais susirinko vadinamasis "liaudies seimas" (lietuviškų kvislingų galerija!), ten buvo sumedžiotas šiai komedijai ne vienas seniau buvęs garbingas asmuo — lietuvis. Bet nuo to momento, kada nei vienas nepakėlė balso protestui prieš Lietuvos laisvės žlugdymą, jie liko tautai niekšais ir bailiais. Jokie saldliežuvavimai jų kaltės neišpirks, jokie jų praeities nuopelnai neuždengs jų juodos dėmės! Jie visi buvo dezertyrai ir bailiai ir lai liks tokiais ateinančioms lietuvių kartoms, kurių darbais tikrai tauta negalės sau semtis įkvėpimo. O vistik yra pas mus žmonių, kurie griebdamiesi įvairiausios sofistikos, bando ir juos teisinti... Gaila. Iš tikrųjų, gaila, nes ši baisi mizerijos banga rieda vis gilyn ir platyn. Matome tai ir šių dienų tremtyje. Aišku, pateisinus vieną niekšybę, lengvai surasime "argumentų" pateisinti ir sekančias niekšybes. Pilnai tikiu, kad tauta dar turės progos tarti savo žodį tais reikalais, bet ir mes čia turime jau šiandien atvirai pasakyti: atsiradome čia kietam darbui ir jį privalome ištesėti iki galo, gi visiems dezertyrams, — tiems, kurie jau dabar apleido šių dienų plačiuosius darbo už laisvę barus (suvilioti gardaus valgio šaukšto ar minkštų guolių), kietai ir aiškiai tarkime: — jūs išduodate tautą sunkioje jai valandoje ir jokie ateities sofizmai neišgelbės jūsų!

Lai mūsų kovojančiose gretose liks nedaug, bet lai tos eilės būna kilnių ir didžių asmenybių, o ne nendrių! Ir tikėkime, tada ir mūsų šių dienų darbo kova bus vaisingesnė, kada niekšų mūsų eilėse bus mažiau!

Kajeckas į studentus

NE KOVA TARP LIETUVIŲ, BET KOVA UŽ LIETUVĄ — MŪSŲ VISŲ BENDRAS SIEKIMAS

E. Čekienė

Džiugu buvo stebėti mūsų studentijos skaitlingą suvažiavimą New Yorke, kuris vyko Statler viešbučio salėse, lapkričio 28—30 d. d. Apie šį didį įvykį ilgai bus rašoma ir kalbama. Čia plačiau paminėsiu tik vieną to suvažiavimo dalį — Bankietą, kuriame dalyvavo ir plačioji mūsų visuomenė bei garbės svečiai.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo J. Kajeckas, Lietuvos Pasiuntinybės Charge d'Affairs a. i., specialiai atvykęs iš Vašingtono.

Kalba buvo trumpa, bet įdomi, gyva ir turininga.

— Kviesdami mane, Jūs, be abejo, manėte pagalbėti mano asmenyje Tėvų Žemę, kurią man šiuo metu tenka atstovauti. Šią Jūsų pagarbą aukoju tam, kam ji priklauso: pažemintai, kenčiančiai lietuvių tautai, — kalbėjo jis.

Taip pat pažymėjo, kad Lietuvos studentija daug kartų istorijoje yra suvaidinusi svarbų vaidmenį tautai. Priminė neseniai minėtą Liet. kariuomenės šventę. Kariuomenės, kurioje didelę dalį sudarė lietuviai studentai, ir kurios dėka lietuviai atgavo nepriklausomybę.

— Jūsų suvažiavimas istorinis, — sakė J. Kajeckas, — nes vyksta Lietuvos ir nepamirštamo jos laisvės žadintojo dr. V. Kudirkos jubiliejinių metų išvakarėse. Vyksta mieste, per kurio uostą plaukė to didelio patrioto raštai į naująjį Pasaulį ir iš čia atgal knygnešių keliais į Lietuvą.

Lietuvos padangė šiandien tamsesnė, negu Kudirkos laikais. Jūs, kaip ir Kudirka, turite daug progų sutirpti ir žūti savajai tautai, veikiami svetimos įtakos, tačiau einate jo keliais, bet lengvesniais, negu jis ėjo, nes jums tą didžiai svarbų žurnalą leisti nereikia slap stytis.

"Lituanus", tai naujas knygnešys JAV visuomenei. Tai sunkus darbas, bet sudėjus galvas, kišenes ir studentijos ryžtą — jis nugalimas.

Bet šiuo leidiniu Jūsų pastangos ir darbai nesibaigia. Jūs bendradarbiaujat politinėj ir kultūrinėje Lietuvos laisvinimo kovoje. — **Ne kova tarp lietuvių, bet kova už Lietuvą visų mūsų bendras siekimas ir Jūs to siekiat.**

Studentija visais laikais eina kilniųjų siekių pryšakinėse eilėse ir iš Jūsų čia gausaus būrio tą pat matome. Tokio didelio lietuvių studentų skaičiaus svetimam krašte dar nėra buvę.

— Prie Jūsų darbų Lietuvai, — kalbėjo jis toliau, — dar norėčiau priminti pareigas savo broliams krašte, kurie, veikiami komunistų pragariškos propagandos, žaloja jauną jų lietuvišką sielą.

Jūs, laisvasis jaunimas, turėtumėt jiems teikti jėgų nepalūžti dvasinėj kovoj radio bangų pagalba. Jūs galit prašnekti į Lietuvos jaunimą naujų laikų dvasia ir min timis, "kurią jaunimas tesupras..." Tam tikslui pirmiausia tais dvasiniais turtais patys turime apsiginkluoti.

Be to, daugelis Lietuvos klausimų tebelaukia studento plunksnos analizuojami. Be darbo lietuviškuose baruose, turėtumėt aktyviai jungtis ir į amerikiečių studentų veiklą ir jų spaudą.

Stengtis būti visur pirmaisiais, tada ir Jūsų žodis už Lietuvą bus svaresnis.

Tad "nebijoki vargo kieto", pasekit Kudirką. Ateitis priklauso Tau, Studentija, tad ruoškis jai ir Tavo bus Laisvoji Lietuva! — baigė savo žodį J. Kajeckas.

Dr. G. Shuster, Hunter kolegijos prezidentas pažymėjo, jog jo vedamam un-te studijuoja daug lietuvių, kuriais jis ir Amerika, gavusi tokių gabių naujų piliečių, gali didžiuotis ir kalbą baigė išmoktu lietuvišku — ačiū!

V. Kleiza, Stud. S-gos Centro Valdybos pirm. apibūdino Sąjungos veiklą.

A. Gečiauskas plačiau supažindino su "Lituanus" nueitu keliu ir pabrėžė, pradėjus leidimą keliais numeriais, šiandien žurnalo tiražas, dėka studentų pasiryžimo ir visuomenės paramos, siekia — 26.000. Taip pat supažindino su aktyviausiais talkininkais, būtent: redakt. V. Vygantas, L. Sabaliūnas, G. Penikas, G. Mačiūnaitė, A. Andriukaitytė, rašyt. J. Landsbergis ir k.

Didelę ir malonią staigmeną padarė B. Vaškelis, Kanados Lituanus vajaus pirm., įteikdamas 1.000 (tūkstantį) dol. čekį žurnalo leidimui.

Garbės svečių tarpe dalyvavo ir Gen. Kons. J. Budrys su žmona, Vliko pirm. dr. A. Trimakas, L. L. K-to pirm. V. Sidzikauskas, B-nės Tarybos pirm. adv. J. Šlepetys su žmona ir k.

Telegramomis sveikino: senatorius W. Knowland, senat. J. Kennedy, taip pat ir iš Baltųjų Rūmų.

Meninę dalį atliko daug žadanti jauna solistė A. Grigalaitė iš Filadelfijos, smuiku pagrojo H. Strolia iš Bostono, akomponuojant D. Papievytei ir H. Strolios broliui. A. Žemaitaitis savo pasakojimu pralinksmino publiką.

Bankietą pravedė inž. J. Ulėnas. Žmonių dalyvavo virš 400.

Aktyviausi suvažiavimo ir bankieto organizatoriai buvo: R. Kezys, K. Paprockaitė, L. Petrauskaitė, S. Banaitytė, V. Virbickas, A. Grigaitis ir V. Ramanauskas.

Šiuo bankietu mūsų studentija užmezgė glaudesnį ryšį su vyresniųjų plačiąja visuomene, nes dalyvavo visų pažiūrų žmonės ir visokio amžiaus.

Atrodo, jog bendro tikslo siekiant, vienybę, jei nesuspės įgyvendinti vyresnieji, tą lengvai atliks jaunimas. Prieš tai visos organizacijos turėjo savo atskirus susirinkimus bei pobūvius atskirai, kas rodo, kad mūsų studentija moka dirbti ir linksmintis atskirai, savo vienminčių draugų tarpe ir, reikalui esant, visi kartu.

Aplamai, šis suvažiavimas buvo didelis lietuvių studentijos žingsnis į plačiuosius vandenis.

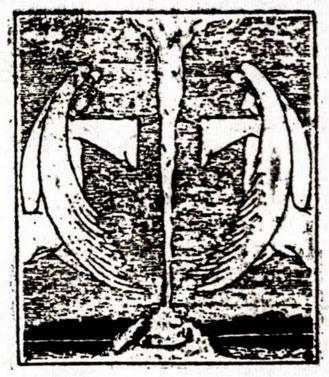

Ne mokslo patentai ir ne septyneriopi talentai sudaro piliečių garbės vainiką, o darbas, darbas iš tikrų širdies motyvų.

Vaižgantas

(Atkelta iš 2 pusl.)

kia atitaisyti, nutaria Lietuvą priversti jėga savo teisių į Vilnių atsisakyti.

Tiek Lietuvos visuomenės, tiek ir tuolaikinės Lietuvos vyriausybės pasiruošimas atgauti pavergtą sostinę Vilnių buvo gana geras. — Lietuvių tauta krašto viduje buvo apginkluota pačiais moderniausiais moraliniais ginklais, o pasaulio akis puikiai sugebėjo atidaryti tuometinis Lietuvos užsienio reikalų ministeris prof. A. Voldemaras. Lietuva tiek toli buvo šioje kovoje pažengusi ir tiek Lenkijos kėslus buvo gerai išstudijavusi, kad kiekviena užsimota lenkų akcija prieš Lietuvą iki smulkmenų buvo jai žinoma. Todėl ir šį kartą, kai Pilsudskis buvo lenkų išvystytos akcijos prieš Lietuvą pačioje aukštumoje, visa Vilniaus byla su lenkų vedamos politikos niekšiškomis atošvaistėmis, atsidūrė skubiųjų — neatidėliotinų Tautų Sąjungos darbų plane. Pilsudskis, provokuodamas Lietuvą, dėka apdairios mūsų užsienio politikos, buvo išprovokuotas pats. Todėl ir nemigo nakties skunde matome Pilsudskį nepatenkintą, kad "Voldemaro vyriausybei skundžiantis, byla pateko į Tautų Sąjungos Tarybą".

Staigus ir netikėtas prof. Voldemaro manevras, leidžia manyti, tiek sujaudino Pilsudskį, kad nė jis pats nežinojo, ką turi daryti: skelbti mobilizaciją, ar laukti nemalonių "mobilizacijos pavėlavipasėkų". Kaip iš tikrųjų buvo, pasakyti sunku, bet reikia manyti, kad Pilsudskiui į klausimus atsakymą parengė Prancūzijos ambasadorius, jis nutarė laukti Tautų Sąjungos sprendimo. Priešingu atveju, greičiau jis būtų pasielgęs pagal protą ir karo logiką, kuri jam liepė "atsakyti pagreitintu tempu".

Manau, kad Vilniaus bylos vedimas Tautų Sąjungoje, Klaipėdos krašto konvencijos ir konkordato su Šv. Sostu sudarymas, atgavus Lietuvai nepriklausomybę, — yra šviesiausi taškai mūsų užsienio politikos laimėjimuose. Būtų tikrai malonu, jei kas šiuos klausimus pilnai galėtų nušviesti ir išnagrinėti mūsų spaudoje.

TĖVŲ ŽEMĖ

LASo Anglijos Vietininkijos leidžiamas laikraštis. Išeina kas 3—4 savaitės. Turinys gyvas, įdomus, nušviečiąs ir tenykštį lietuvių gyvenimą. Iliustruotas.

Prenumerata JAV ir Kanadoje metams — 2½ dol., atskiras numeris — 20 cnt.

Užsisakyti galima šiuo adresu: "Laisvoji Lietuva", 911 W. 32 St., Chicago 8, Ill.

Dr. Vincas Misiulis,
Detroitas, Mich.

Nacionalistinis mons. M. Krupavičiaus habilitacijos „1926 metų gruodžio 17-oji Liūdna 30 metų sukaktis" pakoregavimas

(6-toji tąsa)

PERVERSMO AUTORIAI

Ne kitokios vertės yra ir antras iš dr. K. Griniaus atsiminimų argumentas, kurio griebiamasi mons. M.Krupavičiaus: "Voldemaras tada pareiškė, kad nėra reikalo bijotis krikščionių demokratų režimo ir jų laimėjimo, kariuomenė jų režimo nepakęstų". Tai kaip gi pakentė virš pusšeštų metų krikšč. demokratų valdymą?

Antra, 1924 metais būvant tautininkų pirmininkų tikrai labai trokštančiam valdžios, nežiūrint kokiom priemonėm ir iš kur ją gautų, prof. Vincui Krėvei Mickevičiui, vistik neatėjo kariuomenė jam į pagalbą krikščionių valdžią nuversti, nežiūrint, kad jis gal ir labai norėjo. Nepamirškim, kad jis valdžios siekė ir per Liet. Šaulių Sąjungą, būdamas jos Centro Valdybos pirmininku. 1923 m. jis, sušaukęs Skyrių vadų suvažiavimą ir jame reikalavęs, kad savo paskirtimi kraštui ginti ginkluota Liet. Šaulių Sąjunga eitų į antrojo Seimo rinkimus savo atskiru sąrašu. Reiškia, kad Šaulių Sąjunga būtų ne tik krašto gynimo ginkluota pajėga, bet ir politinė. Tik dėka skyriaus vadų suvažiavime griežto pasipriešinimo ir čia prof. Krėvei Mickevičiui — triumfalinis prie valdžios priėjimas nepasisekė, kaip kad ir 1924 metais, būnant tautininkų sąjungos pirmininku. Trokštamą valdžią jis įgavo tik su bolševikų durtuvų pagalba. Apie tą jo valdžios pasiekimą, dar jam gyvam būnant, esu pasisakęs 1953 met. "Naujienose" 121 Nr., savo straipsnyje "Lietuvos auksas, švedai ir bolševikai", trečioj tąsoj. Šia proga čia pacituosiu minimam straipsny mano pareiškimą:

"Todėl ir buvusio mūsų aukso Švedijoj atidavime okupantams yra didžiausi kaltininkai ne pasiuntinys p. V. Gylys, bet paskutinė N. Lietuvos suverenine valdžia ir okupanto pastatyti expozitūron asmens, turėjusieji lietuvių tautoje pasitikėjimą. Nepaslaptis, kad jų tarpe buvęs su pasitikėjimu ir toks (čia turėtas prof. Vincas Krėvė Mickevičius. Pavardę sąmoningai nepaminėjau, nes Naujienos ne tik ją būt nubraukę, bet greičiausiai ir straipsnio išviso netalpinę, nes jos per tvirtai buvo užsiangažavę ginant tilpusį 1950 m. rugsėjo, spal., lapkr. mėn. 3—4 Nr. "Nemunas", Nepriklausomos kultūros žurnale, V. Krėvės straipsnį: "Vyriausybės sudarymas". (Kuris dar anksti prieš okupaciją (grįžęs iš ekskursijos po Rusiją), tik bolševikinėms įguloms esant, vienoj kavinėj (Vilniuj Žaliojo Stralio), prie puodelio kavutės, savo kolegoms (profesoriams) prasitaręs, kad: jis sutiktų vadovauti ir Tarybinei Lietuvai. Tačiau toki jo juodi norai lietuvių tautai nebuvo žinomi, ir dėl to nežinojimo teko labai ir labai daug kam pamokėti savo galvomis, o kitiems mažiausia tolimojo Sibiro vergija....".

Mums lietuviams tenka labai apgailėti,, kad iš mūsų mylimo, valdžios troškusio "Šarūno" autoriaus, taip negailestingai gyvenimas pasityčiojo, leisdamas jam pasiekti ne iš tautos suvereninę valdžią, bet iš Maskvos žudikų, tik nužudytos Nepriklausomos Lietuvos Laidojimo Biūro laikiną formano kėdę: palaidoti bolševikais nužudytą Nepriklausomą Lietuvą ir įteisinti į jos palikimą: žemę, turtą ir tautą Maskvos žudikus.

Šiose žiauriose Nepriklausomos Lietuvos pakasynose ne visai buvo nuošaliai ir mons. Mykolas Krupavičius su savo krikšč. demokratų partija, pasisiūlydamas Laidojimo Biūro vyresniam formanui Justui Paleckiui raštu savo talkininkavimą. Kad tuo pasiūlymo raštu vyresnysis formanas Justas Paleckis buvo patenkintas, apie tai rašo 1956 m. "Draugo" Nr. 208 pats mons. M. Krupavičius. Jis sako: "Karosas be jokių abejojimų man pasakė, kad Paleckis mane tuoj priimsiąs ir bus patenkintas mano atsilankymu, nes jis mane vertinąs ir mano jam parašytą laišką paskaitęs visiems tarnautojams, jį komentuodamas mano naudai". Savaimi aišku, kad Paleckis mons. pateikto jam rašto turinio kitaip negalėjo ir komentuoti, nes jis būtų didžiai nusidėjęs komunistinių okupantų dvasiai.

PRIEŠINGI ĮVYKIAMS TEIGIMAI

Pats gyvasis perversmo faktorius aiškiai įrodė, kad gruodžio 17 dienos perversman kariuomenė išėjo ne prieš krikščionis demokratu-s, bet priešingai — už krikščionis demokratus ir jų satelitus perversme tautininkus. Atseit, šio argumento gautos visais atvejais išdavos, yra priešingos, kaip jo kūrėjo dr. K. Grin. atsiminimuose Kėdainio, taip ir juo besiremiančio mons. M. Krupavičiaus.

Dėl kariuomenės, tenka atvirai ir nuoširdžiai pasakyti, kad garbinga Lietuvos kariuomenė, nuo pirmųjų savo įsikūrimo dienų buvo ištikima tautai, valstybei ir jos konstitucinei santvarkai. Kariuomenė į politiką nesikišo, nežiūrint kurios grupės turėjo krašto valdžią. Taip ji būtų išsilaikiusi ir visą mūsų nepriklausomą gyvenimą, jei politikuojančios grupės, tautininkai su krikščionimis demokratais, siekdami savo dominavimo, nebūt jos savo agitacine apgaule į tas politikuojančių nesveikus, klaidingus klystkelius įtraukusios. Nėra abejonės, kad kairiųjų koolicinė vyriausybė, pataikaudama visokiems Lietuvos valstybės pamatų griovėjams, nepriklausomybę į pavojų statė. Tuo statymu apsilenkė su juos išrinkusių rinkikų valia. Nes jie rinkdami ir atiduodami už kairiųjų sąrašus savo balsus, tikrai nežinojo, kad jų išrinktieji leis laisvai bolševikams griauti tautinės valstybės pamatus ir vieton lietuviškų, leis steigti lietuvių tautos lėšomis išlaikomas jai nedraugingas lenkiškas mokyklas ir kit.

(Bus daugiau).

IMPERFECT IN ORIGINAL

Mažoji Lietuva

NUO SMALININKŲ IKI BALTIJOS JŪROS

A. Nevardauskas, Čikaga

KONTROBANDA IR TEISMAS

Kontrobandininkus paleidęs — Plonis plukdė kontrobandą namo. Iš vienos pusės, Plonis buvo nepatenkintas, kad jam priseina tokią didelę rolę vaidinti, o iš kitos pusės, džiaugėsi, kad prarastą turtą pavyko susigrąžinti. Grąžintas prekes parplukdęs iki savo gyvenamos vietos nekrovė, bet paliko nakčiai valtyje. Jis laukė paleistų kontrobandininkų, kurie pagal iš anksto apgalvotą ir paruoštą planą turėjo pas Ploni atvykti ir kartą konfiskuotas, bet laimingai atgautas prekes, nakties metu nugabenti į Lietuvos pusę ir iškelti jas į krantą ties Uostadvariu. Sienos apsaugos pareigūnai, gerai pažindami kontrobandininkų metodus ir būdami tikri, kad Ploniui teismo nutarimu grąžintos prekės yra kontrobandinės, nesnaudė. Jie per patikimus žmones gavo žinią net tik kad prekės iš laivo neiškeliamos, bet ir smulkias detales, kurioje vietoje kontrobanda bus keliama, kur susitiks su kontrobandininkų žvalgais ir t. t. Žodžiu, sienos apsaugos pareigūnai žinojo nemažiau, kaip ir pats Plonis.

Pasienio sargybų rajonai, kovos su kontrobanda sėkmingumu laiduoti, palaikydavo gan glaudžius ryšius. Tie ryšiai dar padidėdavo, kai pasiekdavo vieną kurią sargybos rajono būstinę tikresnės žinios apie kontrobandos kėlimą. Taigi ir šį kartą, Skirvytės sargybos rajono viršininkas, gavęs žinią apie Plonio užmąsčiąs, praneša aukštesnei instancijai, o pastaroji duoda įsakymą kaimyniams sargybų rajonų viršininkams padidinti budrumą. Šie gavę įsakymą, parinko vyrus ir paruošė kontrobandininkams atitinkamus spąstus. Šį kartą geriausiai pasiruošusiam reikėjo būti Vorusnės sargybos viršininkui, nes kontrobanda buvo numatyta kelti jo sargybos rajono ribose. Vorusnės sargybos viršininkas šiam uždaviniui įvykdyti iš anksto paskyrė du prityrusius sienos apsaugos pareigūnus ir juos iš anksto pasiuntė į įsakyme numatytą vietą. Paskirtieji asmenys buvo ne tik gerai tokiose medžioklėse prityrę, bet turėjo puikią orientaciją plačiuose vandenyse veikti nakties metu ir gerai žinojo net ir slapčiausius savo sargybos ribose užkampius. Be to, jie mokėjo ne tik paprastą valtį vairuoti, bet sugebėjo ir gerai buriuoti, kas tokiuose atvejuose buvo būtina. Tas reiškia, kad sienos pareigūnai turėjo ne tik turėti aukščiau paminėtus privalumus, bet turėjo atitikti ir kai kurias sąlygas. Ir va, kada reikėjo dieną iš dienos, naktis iš nakties sienos apsaugos pareigūnui būti akyliam ir pasiruošusiam, bet kokiam netikėtumui, budrumas per ilgesnį laiką atbunka, pareigingumas nusilpsta ir mažiau reaguojama į gaunamus pranešimus, bet užtat auga patyrimas, apsukrumas ir taip greit keičiasi sienos apsaugos pareigūno taktika, kad kontrobandininkai sunkiai pajėgia su kontrobanda išsisukti, o iš kitos pusės viršininkų įsakymas lieka įsakymu.

Taigi, du Vorusnės sargybos pareigūnai, buriniu laiveliu, Pakalnės upe, pasroviui, leidžiasi pa mario kryptimi. Nakties tamsa — gaubia aplinką ir vos begalima įžiūrėti laivelio briaunas. Smulkiai banguojantis vandens paviršius, besitalaškuojąs į laivelio šonus, praryja visus garsus. Šitokioje tamsoje, pasiųstieji pareigūnai pasiekia įsakyme nurodytą vietą ir sustoja marių pakraščio nendryne, laukdami, kas turėjo įvykti. Tamsa keitė sienos apsaugos taktikos taisykles, keitė ir viršininkų duotus nurodymus. Ir mūsų bičiuliai, atsižvelgdami į oro ir laiko sąlygas, griebėsi savo iniciatyvos, kas Kuršių marių rajone buvo leistina. Jie nuleidę inkarą lūkuriavo.

Vėjas rito bangas, šiaušė juodą, ošiantį marių paviršių. Atsiritančių bangų ūžesys nendryne kėlė niūrų šlamėsį ir iki apkurtimo glamonėjo pamarį. Smulkių bangų lūžiuose, balzganos vandens atošvaistės, įpratusiai pasieniečio akiai, retkarčiais leido atpažinti pakraštyje nendrynais apžėlusias saleles ir iš tamsos išskirti jų iškyšulius. Kiti sienos apsaugos pareigūnų laiveliai plūduriavo atvirose jūrose ir jų grandinė buvo nusitiesusi kelioliką kilometrų. — Kuriai grupei teks kontrobandą paimti, nieks iš anksto nežinojo ir tik viena buvo aišku, kad kiekvienas laukė greičiau pasibaigsiant, nes nuobodulys, pasižabojęs miegą, įkyriai lindo ir traukė viską užmiršus išsitiesti laivelio dugne ir bangų liūliuojamam paskęsti saldžiame miege. Bet žodis "pareiga", pilnu išdidumu iškilęs vaizduotėje, vėl atveria akis ir vėl įsako stebėti lūžtančių bangų atošvaistėse šešėlius.

Staiga, prieš Vorusnės sargybos pareigūnus išdygsta prisėstas šešių vyrų laivelis. Ko šitie vyrai čia atplaukė, pareigūnams buvo aišku, todėl nieko nelaukiant vienas pareigūnas davė įsakymą visiems šešiems laivelyje sugulti. Šie sugulė. Ir vėl mirtina tyla. Tik dabar jau pasidarė visai aišku, kad kontrobanda bus keliama čia, o ne kur kitur. Vienas pareigūnų, įšokęs į kontrobandininkų laivelį su revolveriu rankoje, dabojo, kad būtų kuo griežčiausiai pildomas pareigūno duotas įsakymas, o antrasis paruošęs mirtį nešantį šautuvą, laikė paruoštyje ir laukė atplukdant kontrobandą.

Padėtis įtempta. Kiekvieną akimirką gali užvirti žiauri kova, kurią gali pradėti suguldytieji kontrobandininkų žvalgai. Šauktis pagalbos pareigūnai negalėjo, nes lengvai galėjo išgirsti kontrobandininkai. Taigi, pareigūnai kantriai kenčia ir laukia ir šitos laukimo minutės virsta ištisomis valandomis. Suguldytieji kontrobandos žvalgai mėgina keltis ir kalbėti. Pareigūno perspėjimas: "tylos ir nejudėti, o šausiu", kontrobandininkų žvalgus nelabai tebaido, nes jie gerai žino, kad pareigūnas, neturėdamas savo rankose kalties įrodomųjų dokumentų, šito niekada nepadarys. Gerai, kad jūra apysmarkiai bangavo ir bangų ūžesyje skandino laivelyje suguldytųjų ir "tylos" šaukiančio pareigūno balsus. Padėtis tikrai buvo nepavydėtina, nes suguldytieji darėsi neramūs. Jie ne tik kėlėsi iš anksčiau nurodytos padėties, bet dargi vienas staiga iššokęs iš laivelio pradėjo bristi į nendrynus. Ir kai pareigūnas su ginklu rankoje grąsindamas bėgančiam vertė jį sugrįžti į laivelį, tuo pačiu momentu iš tamsos išniro daržovėms gabenti laivas ir atsidūrė į pareigūnų laivelį. Ir, kai pareigūnas kontrobandininkams sušuko: "Stok! Policija", žvalgai, kaip žiurkės, vienas po kito pradingo iš laivelio ir pasislėpė nendrynuose. Kontrobandininkai su savo prekėmis susimetė bėgti, o pareigūnai, šviesdami lemputėmis, pasileido vytis ir stengėsi nepaleisti iš akių. Betgi, trijų vyrų laivelio varomoji jėga pasirodė didesnė ir kontrobandininkai pradėjo atsitolinti. Kito kelio sienos pareigūnams neliko, kaip tik po keletos perspėjamų šauksmų, paleisti perspėjamąjį šūvį. Kietai rankoje laikytas šautuvas išsitiesė bėgančių kontrobandininkų kryptimi ir nuaidėjo paraližuojantis šūvis. Sustojo kontrobandininkų laivas ir išsiliejo šauksmas: "Herr Jesus! Der Georg ist Tot." Bet tai tęsėsi tik akimirką. Likusieji du kontrobandininkai vėl pasileido bėgti. Jie visomis išgalėmis prikrautą laivelį varė marių gilumon. Bet paleista ištisa serija šūvių kontrobandininkus privertė sustoti.

Nauja LB Vokietijos Krašto Valdyba

Pirm. — E. Simonaitis, vicepirm. — K. Drunga, sekr. — V. Sutkus, ižd. — J. Stankaitis ir narys — V. Šukys.

IŠ BENDRUOMENĖS GYVENIMO

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ SEKMINGAI SKINA KELIUS Į ATTEITĮ

LB Centro Valdybos pirm. St. Barzdukas, jau 12-tą kartą atsilanko Čikagoje lietuvių Bendruomenės reikalais. Šį kartą susibūrė ne tik Čikagos Apygardos vadovai, bet ir plačių apylinkių atstovai bei lietuviškos spaudos bendradarbiai, kaip: "Draugo" red. Juozas Prunskis ir "Laisvosios Lietuvos" red. Juozas Masionis. Taip pat, kaip visuomet, taip ir šį kartą, dalyvavo ir konsulas dr. P. Daužvardis. Jūsų bendradarbis atpažino Kenošos veikėjus — Milišauską, Vl. Skirmantą, Juškus, Vaukegano — Vl. Petrauską ir daugelį kitų, kuriuos čia visus išvardinti nėra įmanoma. Žodžiu, Vyr. Vadovybės ir Apygardos vadovybės narių, pilna Lietuvių Auditorijos salė prigužėjo LB apylinkių skyrių veikėjų ir buvo tikrai įdomu sekti jų užsidegimą — tiesti tolimesnei LB veiklai gaires.

Vienos kadencijos metu, C. Valdybos pirmininkui, padaryti tiek kelionių į Čikagą iš Clevelando, nėra juokas. Bet, turint galvoje, kad Čikagos Apygardoje iš 67 veikiančių LB apylinkių, veikią 20, be to, kad Čikaga virto didžiuliu lietuviško kultūrinio pasireiškimo ir bendrai lietuviškos veiklos centru, St. Barzduko kelionės tikslas į Čikagą yra suprantamas ir visiškai pateisinamas.

Jūsų bendradarbis jaučiasi patenkintas, kad turėjo galimybę šiame susibūrime dalyvauti ir dar daugiau, kad gali konstatuoti faktą, jog Čikagoje ir jos apylinkėse veikią LB padaliniai, kas kart rodo didesnį aktyvumą ir veržlumą į tolimsenes distancijas — į platesnius vieškelius ir tolius. Nemažiau yra džiuginantis reiškinys ir tas faktas, kad Čikagos LB nesileidžia būti apsvaiginta atsiektais laimėjimais, o vis tebesiekia logiško ir praktiško darnumo, atmesdama teoriją ir migdančių žodžių pynes. Realus ir konkretus užsibrėžimas ir siekimsa bendro gėrio, — gal kiek ir įneša aštrumo lietuviškoje veikloje, bet šitas aštrumas, kovojančiam už tautos egzistenciją lietuviui yra tapęs būtenybe, jei jis nenori likti trąša ar internacionalinių elementų pastumdėliu.

12-sios kelionės tikslas

Šį kartą St. Barzdukas atvyko informaciniais tikslais: 1. išklausyti pageidavimus dėl ruošiamo PLB Seimo New Yorke, 2. išklausyti nuomones, kaip turėtų būti pravestas bendruomenės atstovavimas ruošiamame seime, 3. kaip pravesti naujų Bendruomenės organų rinkimus, 4. leisti pasisakyti bendruomenės veikėjams dėl iškelto sumanymo pakeisti į bendruomenės vyr. Valdomuosius organus rinkimo procedūrą ir 5. įsteigti rinkimų ir propagandos komisiją Čikagoje. Kiek ilgiau St. Barzdukas buvo apsistojęs dėl atstovų į PLB Seimą siuntimo. Čia buvo išvardinti beveik visi tuo reikalu pasisakymai mūsų spaudoje, kuriuos iškėlė Detroito bendruomenės veikėjas Vyt. Kutkus "Draugo" skiltyse. Betgi, St. Barzdukas čia pacitavo ir tuos straipsnius, kuriuos spaudos cenzūra sulaikė ir kurie į viešumą nepakliuvo, o atsidūrė valdybos portfelyje. Cenzūra nebuvo pasmerkta, bet vis tik pirmininkas buvo užklaustas, kuris laikraštis tokią cenzūrą įvedė, kad straipsnius nespausdina ar negrąžina bendradarbiui, kaip yra priimta, bet siunčia bendruomenės vyr vadovybei. Į šį pastebėjimą St. Barzdukas pareiškė, kad jis saugumo paslapčių išduoti negali. Tačiau gerai žinant, kas visą audrą dėl bendruomenės atstovų į PLB Seimą yra iškėlęs ir kokioje spaudoje šitie pasisakymai lig šiol buvo talpinami, nesunku numanyti, kuris mūsų dienraščių cenzūrą įvedė. Po atstovų pasisakymų šiuo klausimu, buvo prieita bendros nuomonės, kad PLB Seime bendruomenę turėtų atstovauti naujai išrinktoji Vyr. LB Vadovybė.

Ilgesnių ginčų ir aštresnių pasisakymų sukėlė C. Valdybai pateiktas socialdemokratų 15 kuopos memorandumas, kad rinkimai į bendruomenės vyr. vadovybę būtų pravesti partiniais pagrindais ir tokia sistema, kaip yra praktikuojama ALTe ir BALFe. Jie savo memorandume lig šiol praktikuotą rinkimų sistemą išvadino nedemokratine ir pasiūlė tikrai "demokratišką". Jūsų bendradarbis šita socialdemokratų akcija buvo labai nustebintas ir buvo benorįs prašyti žodžio, bet atsiminęs, kad jis oficialiai bendruomenės organizacijai nepriklauso, o yra tik spaudos atstovas, susilaikė ir laukė, kaip bendruomenės atstovai į šitokį drstišką pasiūlymą reaguos. Ir teko apsidžiaugti, kad neatsirado nei vieno atstovo, kuris būtų panorėjęs socialdemokratų pasiūlytą bendruomenei kilpą užnerti. Atstovai aiškiai suprato, kad tai būtų partinio Trojos arklio įvedimas, nuo kurio nūn žiauriai kenčia ne tik ALTas, bet ir BALFas. Kai kurie atstovai aiškiai pasakė, kad grupinės partijos egzaminų neišlaikė, kad jos politinių veiksnių veiklą sužlugdė ir baigia išsivaikščioti. Argumentuojant šitą nusistatymą, vienas atstovų paminėjo neseniai įvykusius Čikagos ALTo "rinkimus", kur buvo pritrūkta grupinių atstovų ir buvo pasižadėta juos papildyti po "rinkimų". Šia pačia proga Jūsų bendradarbis nori paminėti ir dar vieną faktą, kad šiais metais "išrinkus" naują ALTo Čikagos vadovybę, bemaž visi vienos grupės atstovai, kuriai tenka šiais metais ALTui vadovauti, ko tik nepritrūko kandidatų į pirmininkus, nes visi tos grupės "išrinktieji" pradėjo atsisakyti nuo siūlomų pirmininko pareigų, motyvuodami, kad jie jokiu būdu nepavys pereitais metais Čikagos ALTui vadovavusio Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovo T. Blinstrubo, kai tuo tarpu švenčiant 40-ties metų nepriklausomybės sukaktį, reikėtų ALTui pasirodyti geriau.

Taip pat iš St. Barzduko pranešimo paaiškėjo, kad LB Seimo metu, be meno parodos, veiks knygų ir filatelistų parodos, bus ir meninė programos dalis, kurioje vyraus kontatos ir lietuviškoji daina. Vienam atstovui iškėlus mintį, ar nebūtų gera nuvežti Čikagoje parengtą operą, buvo atsakyta, kad svetimos operos pastatymas mieste, kuriame veikia nuolatinė Metropolitain opera, nieko nenustebins, o tik parodys mūsų naivumą, kuriuo kai kas jau spėjo susirgti.

Švietimo reikalai

Aptarus šiuos St. Barzduko atvežtus aktualiją liečiančius klausimus, sekė Švietimo vadovybės pranešimas. Gan įdomų ir tikrai vertą dėmesio pranešimą padarė prof. M. Krikščiūnas. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad Čikagos apygardos ribose lituanistinėse mokyklose mokosi 1052 vaikai, veikia dvi aukšt. lituanistikos mokyklos ir Aukštesnieji lituanistikos kursai. Vizituojant mokyklas rasta, kad Čikagos 18-oje kolonijoje darbas vedamas nesėkmingai, kad ten dėl vadovėlių trūkumo ir netvarkos, iš 80 mokinių, beliko tik 30. Sutraukdamas mintis, pareiškė, kad yra pastebėta, kad mokyklos stovis lygiagrečiai stovi su bendruomenės veiklumu. Apylinkėse, kur didesnė ir aktyvesnė veikla, ten ir mokyklos aukščiau stovi. — Pranešėjas įžiūri, kad lituanistinės mokyklos, esą, nemažai kenčia ir dėl to, kad nėra centraliuotos vadovybės, kuri skirtų ir atleistų mokytojus ir todėl usteikia galimybę klebonams pasidaryti bosais.

J. Kreivėnas, papildydamas prof. M. Krikščiūną, iškėlė ir tą faktą, kad yra aktualus klausimas papildyti mokytojų kadrus, o dėl centralizuotos švietimo vadovybės neveiklumo, lituanistinės mokyklos eina skandališko nesekmingumo keliu ir veda prie lietuviškos veiklos kompromitacijos.

Diskutuojant mokyklų ir bendrai švietimo reikalus, vienas atstovų išreiškė gan būdingą mintį: "Visa širdimi pritariu ALTo veiklai, bet sąžinė neleidžia toleruoti padėties, kuri vystosi. Daugelyje vietovių Vasario 16 d. minėjimus praveda LB padaliniai, bet pagal susitarimą su ALTu, surinktas Vasario 16 d. proga aukas, bendruomenė atiduoda ALTui, kurias jis sunaudoja kitiems reikalams. Lituanus žurnalo išlaikymas, lietuviškų vadovėlių būtinumas lituanistinėms mokykloms, kongresų šaukimas, dainų ir tautinių šokių švenčių ruošimas, įeina į laisvinimo ir lietuvybės išlaikymo problemas. Ir štai čia, prašyte prašosi išvada, kad susitarimas su ALTu turi būti peržiūrėtas".

Kitas kalbėtojas šiuo pačiu klausimu kalbėdamas, pareiškė, kad jis dvigubos buhalterijos nesuprantąs, ir jo nuomone, kas nugraibo taukus, tas tikrai turėtų pasirūpinti šiais skaudžiais lietuvių kovą liečiančiais klausimais.

Šiai minčiai pasipriešino pora atstovų, iš kurių vienas pareiškė, kad kiekvienas dėkim po 100 dolerių ALTui ir tylėkim, ir šitas pareiškimas Jūsų bendradarbiui priminė beveik prieš 4 metus "L. Lietuvoje" tilpusio straipsnio mintį: Duok dolerį ir užsičiaupk."

Kiti reikalai buvo aptarti tik su Apygardos ir Čikagoje gyvenančiais Tarybos nariais atskirame posėdyje.

J. M.

NAUJAUSI TERROS LEIDINIAI

Antanas Vienuolis: Viešnia iš šiaurės, romanas, vienos našlaitės istorija, vienas iš populiariausių A. Vienuolio veikalų, I tomas — $3.00

Antanas Vienuolis: Viešnia iš šiaurės, romanas, vienos našlaitės istorija, II t. — $3.00

Jurgis Savickis: Žemė dega, karo meto atsiminimai, didžiausias ir įdomiausias J. Savickio, žymaus mūsų rašytojo ir diplomato, veikalas, I t. — $4.50

Jurgis Savickis: Žemė dega, karo meto atsiminimai, II t. — $4.50

Juozas Tininis: Sužadėtinė, novelių rinkinys, įdomi ir nuotaikinga knyga — $2.00

Jieva Simonaitytė: Pavasarių audroj, romanas iš Klaipėdos krašto lietuvių gyvenimo ir kovų už laisvę $2.50

Anglų — lietuvių kalbų žodynas, red. V. Baravykas, apie 20.000 žodžių, su nurodytu ištarimu, vardų ir vietovardžių žodyneliais ir kt., vartotojų nuomone, geriausias tokios apimties mūsų turimų anglų — lietuvių kalbų žodynų — $4.00

Šios knygos, kaip ir visos šiame kataloge skelbiamos prekės, gaunamos **Terroje,** 3333 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Prekės ir katalogai siunčiami į visus pasaulio kraštus.

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie **pasaulinius įvykius,** rasite straipsnių iš **karinės ir Lietuvos istorijos,** retais paveikslais iliustruotų ir **Lietuvos karių atsiminimų** iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata $5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

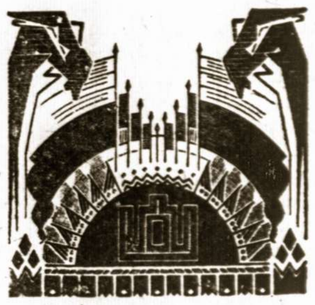

Kavalerijos joja užfrontėj...

IMPERFECT IN ORIGINAL

JURGIS VOLDEMARAS

RASPUTINO GALAS

Apie Gregorijų Efimovičių Rasputiną daug prirašyta, daug prikalbėta, daug pridainuota. Ir kur tau nebus! Juk šitas pusiau raštingas Sibiro mužikas, pagarsėjęs paleistuvystėmis, buvo užvaldęs paskutiniojo Rusijos caro dvarą, jį sukompramitavo tautos akyse ir tuo parengė palankią dirvą revoliucijai. Sunkiais karo metais caras Nikalojus II pats perėmė fronto vadovavimą, o imperijos reikalų tvarkymas buvo paliktas carienės, Rasputino ir jo skiriamų bei atleidžiamų ministerių valiai. Vokiečių kraujo carienė tikėjo, kad Rasputinas buvo šventasis, kuris gali išgydyti jos sergantį sūnų. Jinai tikėjo Rasputino atsidavimu caro šeimai ir manė, kad šio "šventojo" patarimai apsaugos ir išgelbės Rusiją nuo visokių pavojų. Net ir artimiausi caro žmonės buvo bejėgiais atverti jam akis, kad šis pamatytų pragaištingą Rasputino veiklą ir juo atsikratytų. Galop, keli energingi Rusijos patrijotai nutarė Gregorijų likviduoti. Vienas iš jų buvo V. M. Puriškevičius, Valstybės Dūmos atstovas, pagarsėjęs politikas. Kaip ši likvidacija įvyko, jis labai vaizdžiai aprašė savo dienoraštyje, kuris buvo išleistas atskira knyga, pavadinta "Rasputino nužudymas" (Ubijstvo Rasputina).

Nežinau, ar daug kas yra šią knygą skaitęs, dėl to norėčiau jos turiniu pasidalinti su L. L. skaitytojais, nes tai yra istorinė medžiaga, o ne koks nors pigus romaniukas, gimnazistams pasiskaityti.

Puriškevičius karo metu savo lėšomis ir iniciatyva organizavo fronto dalinių aprūpinimą sanitariniais bei kitokiais reikmenimis ir turėjo specialų traukinį, kuriuo 1916 metų lapkričio mėnesį grįžo Petrogradan, medžiagoms papildyti. Savo grįžimo proga, lapkričio 19 dieną dūmoje pasakė karštą kalbą, kurioje iškėlė Rusijos gyventojų pasipiktinimą Rasputinu ir jo įtaka valdžioje. Sekančią dieną po šios kalbos, pas Puriškevičių atsilankė kunigaikštis Jusupovas, kuris jam atvirai pareiškė, kad Puriškevičiaus kalba neatneš reikiamų rezultatų. Vienintelis kelias atsikratyti Rasputinu yra jo likvidavimas. Puriškevičius sutiko su Jusupovo nuomone ir tuojaus pat buvo pradėti tolimesni pasitarimai. Buvo aišku, kad du žmonės vargu ar sugebės šią operaciją atlikti, nepaliekant pėdsakų. Talkininkai greit atsirado. — Jusupovas pasikvietė didįjį kunigaikštį Dimitrijų Pavlovičių, caro pusbrolį, ir poručiką S., o Puriškevičius savo fronto daktarą Lazavertą. Jusupovas turėjo jauną ir gražią žmoną, caro giminaitę, su kuria Rasputinas jau seniai norėjo susipažinti. Buvo nutarta pakviesti Rasputiną pas Jusupovus į svečius, ir šia proga jį nunuodyti cino kalijumi, o jo kūną įmesti į Nevos upę.

Gruodžio mėn. 16 d. suokalbininkai susirinko Jusupovo rūmuose, laukdami svečio, kuris netrukus turėjo tapti jų pasiryžimo auka. Viskas jau buvo parengta. Rasputinas turėjo kristi laike kelių minučių po to, kai suvalgys apnuodintus pyragaičius ar išgers vyno. Buvo nutarta, kad jį vaišins šeimininkas Jusupovas, o likusieji vyrai lauks viršutiniame kambaryje, kad tuojaus galėtų išvežti kūną, sunaikinti Rasputino drabužius ir užtrinti kitokius pėdsakus.

Rasputinas atvyko vėlai naktį ir tuojaus pat buvo nuvestas į valgomąjį. Viršuje, kur buvo susirinkę vyrai, garsiai grojo gramofonas, kad Rasputinas manytų, jog tenai randasi Jusupovo žmona su draugėmis, kurios netrukus prisijungs prie jo kompanijos.

Rasputinas buvo be ūpo, lygką negero nujausdamas. Kurį laiką šeimininkui nepavyko jį prikalbėti suvalgyti pyragaičių ar išgerti vyno. Visi pradėjo nerimauti. Kunigaikštienei vis nesirodant, ėmė augti ir Rasputino nerimas. Galop jis nusileido prašomas, suvalgė keletą apnuodintų pyragaičių ir išgėrė keletą taurių vyno su cino kalijumi. Bet koks buvo

(Atkelta iš 1 psl.)

giją ir politiką, kurių tikslas yra įkurti komunistinę socialinę ir valstybinę santvarką. Tokiu būdu anot Gomulkos, yra uždrausta rei kšti bet kurią priešingą komunizmui nuomonę ir, žinoma, vesti bet kurią politinę akciją prieš komunizmą. Leidžiama tiktai "kritika", kitaip sakant, diskusiją dėl tobulesnių metodų komunizmui įkurti, bet ir ji yra aprėžta komunistinės "laisvės" spygliuotąja viela.

Kas dėl tautinio komunizmo reikšmės tarptautinėje plotmėje, tai čia yra jo padariniai dar mažesni, galima pasakyti, kad praktiškai jų čia visai nematyti. Praėjusiais metais nei Tito, nei Gomulka ar Mao-Tse-Tungas nėra nieko padarę esančiam įtempimui sumažinti. Priešingai, jie jį greičiau paaštrino, kaip, pavyzdžiui, padarė Tito pripažindamas Pankowo vyriausybę. Vadinamojo tautinio komunizmo režimai ištikimai laikėsi Maskvos užsienio politikos linijos. Be to, galima prileisti, jog Maskva panaudoja tautiniai — komunistines tendencijas, siekdama atstatyti koegzistencijos atmosferą, kuri jai yra reikalinga naujiems žygiams tarptautinėje srityje ruošti.

Galop, yra dar du momentai, kurių priminimas gali padėti įnešti daugiau aiškumo į dažnai miglotas pažiūras į tautinį komunizmą. Pirma, tur būt, dar visi atsimena kitos totalitarinės sistemos atstovo— Kvislingo pavardę. Vargiai begalima abejoti, kad jis buvo "tautinis" nacionalsocialistas. Ir vis dėlto tuo faktu niekas nesiremia jo piktadarybėms pateisinti arba kad ir tik skelbti jį buvus "geresniu" naciu. Antra, juk ir Sovietų Sąjungos vyriausybė dažnai panaudoja tautines ir net nacionalistines stygas. Tai parodo tokie pasireiškimai, kaip Petro Didžiojo, Suvorovo, Kutuzovo garbinimas, rusų tautos vaidmens paskutiniame kare iškėlimas arba rusifikacija sovietų okupuotose Baltijos Valstybėse. Visa tai vyksta ne nuo Stalino mirties, bet buvo daroma dar jam esant gyvam ir jo paties. Ir vis dėlto niekas nemano, kad dėl tų nacionalkomunistinių darbų galima Maskvos valdovus laikyti mažiau pavojingais.

Reziumuojant galima dar kartą konstatuoti štai ką: Nežiūrint visų pastarojo laiko įvykių, kraštuose už geležinės uždangos nėra įvykę jokių pagrindinių pasikeitimų. Tų kraštų komunistiniai valdovai nėra nieko padarę, kad būtų atstatytas normalus laisvas gyvenimas. Tautinis komunizmas nereiškia atsitolinimo nuo komunizmo. Tautinis komunizmas veda tik į komunizmą ir tiktai į jį gali vesti.

Komunistinė santvarka, kurios 40 metų egzistencija yra pažymėta tik smurtu, neteisybe ir krauju, bus savo laiku nuversta. Tačiau tai nebus tautinio komunizmo nuopelnas, bet natūralus, sveiko organizmo žmonių pasibiaurėjimo komunizmo nežmoniškumu padarinys.

Jusupovo ir kitų nustebimas, kai nuodai neįstengė paguldyti Sibiro milžino. Rasputinas tik raugeliojos ir rijo seilę, bet atrodė stiprus, kaip ir anksčiau. Skubiai pasitarę, nutarė, kad nebegalima ilgiau laukti ir reikia pradėtą darbą baigti, Rasputiną nušaunant.

Jusupovas pasiėmė revolverį, grįžo į valgomąjį ir netrukus pasigirdo šūvis, aimana ir dūslus krintančio kūno garsas. Visi subėgo į valgomąjį. Rasputinas gulėjo ant kilimo, tampomas konvulsijų. Greitai jis nurimo, vyrai paėmė jo kailinius ir botus ir išvežė į numatytą vietą sudeginimui. Rūmuose pasiliko Jusupovas, Puriškevičius ir Rasputino lavonas, kuris, išvykusiems sugrįžus, turėjo būti išvežtas ir įmestas į upę.

Puriškevičius pasikėlė į viršų, o Jusupovas liko apačioje. Staiga nakties tylą pertraukė klaikus Jusupovo šauksmas: "Puriškevič, šaudykite, šaudykite, jis gyvas! jis bėga!"

Puriškevičius griebė revolverį ir nuskubėjo laiptais žemyn. Jusupovas atrodė lyg pakvaišęs, o Rasputinas jau buvo išbėgęs pro duris į sodą. Puriškevičius pradėjo šaudyti. Viena kulka pataikė Rasputinui į nugarą ir jis sustojo. Kitas šūvis pataikė į galvą, ir jis kniūpščias krito į sniegą.

Jusupovo tarnai padėjo kūną įtraukti atgal į vidų, o pats kunigaikštis, lyg netekęs nuovokos, ėmė daužyti Rasputino galvą svoriais. Dar ir dabar Rasputinas rodė gyvybės ženklų! Toks nepaprastas buvo jo gajumas.

Vėliau Jusupovas papasakojo, kaip nušautas Rasputinas "prisikėlė iš numirusių." Pasilikęs vienas valgomajame, jis pasilenkė prie tariamo lavono patikrinti pulsą. Staiga Rasputinas atmerkė akis ir ėmė keltis, kartodamas: — "Feliksai, Feliksai, Feliksai." (Jusupovo vardas). Rasputinas puolė ant jo grąsindamas viską pasakyti carienei. Bet, kaip matėme, Puriškevičiaus šūviai pribaigė šią Rusijos gėdą ir nelaimę.

Rasputino kūnas buvo rastas upėje sekančią dieną, ir žmogžudystė išaiškinta. Bet caras nedrįso teisti savo giminaičių. Puriškevičius su Lazavertu grįžo į frontą, o kiti buvo iš Petrogrado ištremti.

Šitoks, trumpai suglaudus, buvo Griškos Rasputino galas.

Paskutiniu laiku rinkose pasirodė įvairių spalvų kaklaraiščiai su lietuviams būdingais ženklais. Ant vieno yra išspausdinta vyties ženklas ir po jo užrašas: "Help Free Lithuania", o ant antrojo — bokso pirštinės su įrašu: "Jack Sharkey".

Šios rūšies kaklaraikščiai yra tinkama dovana kiekvienam vyrui lietuviui. Juos galima gauti sekančiose krautuvėse:

Gudaičio F. G. Cieaners, 2449 W. 69 Str.,

Juodkienės V. A. Cleaner, 4426 So. Western, ir pas

Peter Mankus, 2230 W. Cermak Rd.

ATITAISYMAI

"L. L." Nr. 23 Studentų skyriuje įsibriovė kelios techniškos klaidos. Čia R. Mišausko straipsnio "Sovietų satelitas ir mūsų Sąjunga" pabaiga yra antros skilties gale, o E. Tyl. pastabų "Nekasdieniniais reikalais" pabaiga patalpinta 6 psl. Taip pat sukeista šių pastabų eilės tvarka: po "Šventes pasitinkant", turi eiti "Liūdni balsai iš tėviškės, o po jų "Prisiminkime ištremtuosius". "Siūlo analizės kursus" nebeįeina į šių pastabų ciklą.

IŠNUOMOJAMAS

geras, šviesus (kampinio namo) 5-kių kambarių butas. — Apšildomas centraliniu šildymu ir visais patogumais. Čia gyvena keletas lietuviškų šeimų.

Buto adresas: 5103 Co. Carpenter (kampas 51-mos g. ir Carpenter). Kaina nebrangi — 65 dol. mėnesiui.. Telef.: BO 8-5369.

JAUKIAI

PRALEISI VAKARĄ

CICERO UŽEIGOJE

LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITĮ

Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų:

4920 West 14th Str., Cicero 50, Illinois. Telef.: TOwnhall 3-9601

Jei nori svečią pavaišinti, —
Pasidalint su juo savaisiais sielvartais,
Tad laiko, mielas, negaišinki,
Skubėk pas Šimulį vedančiais keliais.

Budweiser alum

Vaišinki svečią
Ir gėrimais pirktais —

SIMULIS LIQUOR Inc.

5640 W. 87 St. Oaklawn

LIETUVIŠKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.

Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai.

AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS.

Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%.

Veikia Notariatas. Smulkesnniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite —

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WAlbrook 5-5671

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GRovehill 6-9136

M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

LIETUVIŲ AUDITORIJA

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133—37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172

POKYLIAMS
KONCERTAMS
VESTUVEMS

4 Salės

Moderniškai įrengtos VIRTUVĖS
(su maistu ar be maisto)
išnuomojamos neaukštomis kainomis.

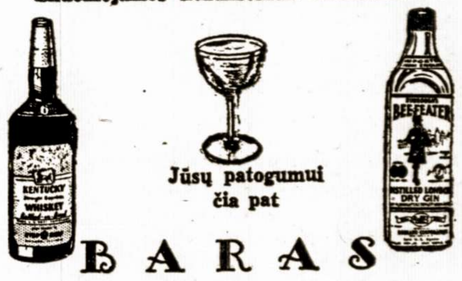

Jūsų patogumui
čia pat

BARAS

Jaukus putojančių taurių pavėsis
ir žavi muzika.

ODOS! ODOS!

J. LEVIS — wholesale

Leather — Findings, 424 So. Central Park.
Phone Van Buren 6-4323.

Paskambinus rytą prieš 7 val. 30 min. ir po 8 val. 30 min. vakare, pristato į Jūsų nurodytą vietą odas padams ir puspadžiams. Atvažiuoja su pilnu troku ir patys galite pasirinkti.

Batų taisytojams ir siunčiant odas į Lietuvą — geriausias pasirinkimas.

Nekilnojamo turto pirkimo — pardavimo reikalais kreiptis:

Alg. BUDRECKAS

REALTY

4081 Archer Ave.
(prie California Ave)
Tel.: LAfayette 3-3384

NAUJA
MAISTO PRODUKTŲ
KRAUTUVĖ

649 West 119 St.
Sav. Juozas Bešonis
WA 8-2009 ir FR 6-6336

Pristato į namus, taip pat pobūviams ir parengimams maisto ir mėsos gaminius.

ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill. daro įvairių dydžių portretus

Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus. ir nuotraukas.

Aprūpina gera filmine medžiage.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR
Sinclair GAZOLINO STOTIS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

Garažo tel: REpublic 7-9842 Namų: WAlbrook 5-5934
2641 West 71 Street

LIUDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta

Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE.

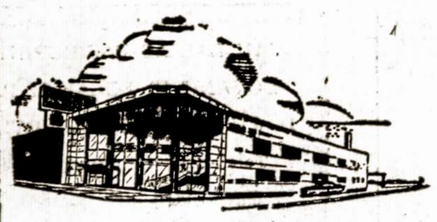

Remiantis Chicagos Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tiktai saugumą — jų apdraudimą iki $10,000.00, augštą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicagos Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausiai ir moderniškiausiai įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Lietuviai gyvenantieji už Chicagos ribų, nežiūrint kurioje Suvienytų Valstybių dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigus paštu.

Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas $21,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-7575 Chicago, Illinois

Atdara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8.
Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

ĮVAIRŪS PATAISYMAI
IR DAŽYMAS
NAUJŲ NAMŲ STATYBA
LIUDAS TAUJENIS
6828 S. Maplewood Ave.
Tel.: HE. 4-5848

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Telef.: GRovehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal ąrtį ir planus.
Atlieka įvairius remonto darbus.

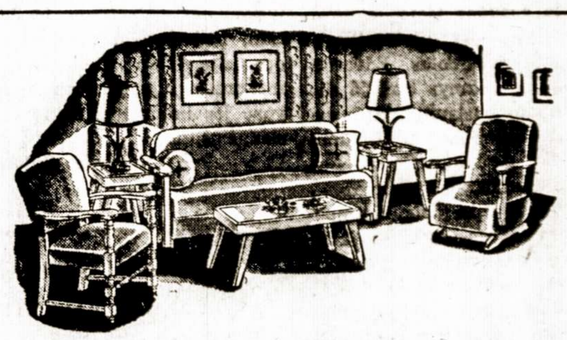

Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus žinomiausių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PRE YBOS Bendrovėje

ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12- St.). Tel.: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos prakt ų patari-mu Jums rūpimais reikalais.

IMPERFECT IN ORIGINAL

Ką jie dirba

Petras Babickas,

Žymusis mūsų kalbėtojas, šeštadienį, gruodžio 14 d. 6:30 val. vak. Lietuvių Auditorijoje skaitys paskaitą apie LIETUVIŠKĄJĮ PAJŪRĮ. Kartu vyks arbatėlė, kurią rengia Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija. Kviečiame skaitlingai dalyvauti.

Stuttgarto lietuviai ir vėl šaukiasi

Šiomis dienomis Čikagą vėl pasiekė Štuttgarto lietuvių šauksmas, dėl būklės, kurioje jie atsidūrė — nutraukus Balfo oragnizacijai šalpą. Tarp kitko, atsišaukime rašoma, kad: "PLB Štuttgarto apylinkės Valdyba, Moterų klubas ir Šalpos komisija labai nusiminusios ir su skaustama širdimi tariasi, ką daryti, kaip suteikti nors mažą džiaugsmą visiems mūsų vaikučiams, ligoniams, seneliams, suvargusioms šeimoms ir visiems apylinkės lietuviams?... — Balfas mus atstūmė, apleido, lyg būtume mes raupsuoti ir ne tos pačios nukankintos, brangios Lietuvos vaikai... Balfo mūs atstūmimas ne tik nuskriaudė mus materialiai, bet svarbiausiai, moraliai pritrenkė mus... Balfas tai nėra visi lietuviai. Mes gi jaučiame, kad yra daug daug lietuvių, kurie suprantą šitą skriaudą ir juose mes sudedame mūsų visas viltis, jais mes remiamės".

Apylinkėje gyvena apie 300 lietuvių, iš kurių 100 reikalingi nuolatinės pašalpos. Yra 90 vaikų ir virš 60 senų ir ligonių.

Aukas prašoma siųsti: Litauisches Komitee, Stuttgart — Bad Canstatt, Steinhalden str. 153.

Dainavos ansamblio moterys,

Padėkos dienos išvakarėse Hollywood salėje, surengė gyvą ir įdomų pasilinksminimą. Be ansamblio narių, dalyvavo nemažai ir svečių. Tai dienai pritaikintas mintis išreiškė kun. A. Stašys ir ansamblio pirm. A. Dzirvonas. — Įspūdingai pasirodė V. Petrauskas su savo kūryba — "Dypuko padėka".

Su labai dideliu pasisekimu pra ėjo rengėjų suruošta loterija, kurios pelnas ($ 76.00) paskirtas ansamblio auklėtinei — Vasario 16 gimnazijoje Vokietijoje.

Vakaras buvo praleistas jaukioje ir šeimyniškoje nuotaikoje.

ŠAUNIAI SUTIKSIME

N A U J U S M E T U S

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje šiemet, kaip ir kasmet, ruošia šaunų ir nuotaikingą Naujų Metų sutikimą — puikioje Midwest Hotel salėje (6 N. Hamlin Ave., prie Madison St.). Gros visų mėgiamas Jurgio Akelio orkestras, bus bufetas, šokiai, dainos ir puiki, kultūringa lietuviška nuotaika.

Maloniai kviečiame visus Chicagos lietuvius iš anksto apsispręsti šiemet vėl Naujus Metus sutikti kartu su savo bičiuliais — Lietuvos Tautiniu Akademiniu Sambūriu.

L. T. A.
Sambūrio Valdyba

LIETUVIŠKASIS KREPŠINYS

Jau iš spaudos išėjo leidinys apie krepšinį — "Lietuviškasis krepšinys", redaguotas Edvardo Šulaičio. Šis leidinys turi 56 didelio formato puslapius, kuriuose telpa K. Čerkeliūno, S. Daunio, E. Šulaičio, A. Laukaičio, A. Banelio, A. Gumbaragio rašiniai. — Jame yra 63 reto įdomumo nuotraukos iš krepšininkų veiklos Lietuvoje ir išeivijoje.

Knyga, kuri kainuoja 1 dol., yra gaunama pas įvairius spaudos platintojus ir pas jos redaktorių—leidėją Edv. Šulaitį, 1330 S. 51 st. Ave., Cicero 50, Ill.

SPORTO LAIKRAŠTIS

Netrukus Čikagoje pasirodys pirmutinis lietuvių sporto laikraštis išeivijoje "Sporto Žinios". Jį redaguos Edv. Šulaitis, o leis — FASK'as.

Čikagos Šaulių klubo susirinkimas įvyko gruodžio 1 d., Lietuvių Auditorijoje. Buvo išrinkta nauja klubo valdyba ir gavo pylos tie, kurie prisidėjo prie Pakalkos strai psnio suformavimo, tilpusio "Naujienose". Kaip visa tai klubo šauliai priėmė, galima spręsti iš rinkimų davinių, kurie aiškiai parodo, kad ne tik "posėdžiautojai" tuo tarpu nieko nelaimėjo, bet ir tie, kurie jiems bandė pritarti.

Dr. Juozas Bartkus,

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veikėjas ir buvęs vicepirmininkas, neseniai atšventė savo 60-tąjį gimtadienį. Dr. Bartkus Amerikon atvyko 1949 metais, išlaikė valstybinius egzaminus ir sekmingai verčiasi gydytojo praktika. Malonu pabrėžti, kad šis žinomas gydytojas ir veikėjas taip pat yra nuoširdus L. L. skaitytojas.

Alfonsas Babarskas,

LAS Cicero skyriaus aktyvus narys, š. m. lapkričio 23 d. 11 val. 30 min. nakties, išėjus jo vairuojamam taxi Cab iš kontrolės, Washingtono bulvare, atsimušus į tilto, einančio per kanalą turėklus, buvo sunkiai sužeistas. Nuo smūgio atsiskyrė vairo lankas ir vairo liemuo, praslinkdamas pro vairuotojo šoną, išlaužė krūtinės ląstos 7 šonkaulius.

Alfonsas Babarskas pats sugebėjo išlysti iš aplaužytos mašinos ir iššaukti policiją, kuri sužeistąjį nugabeno į Coock Country ligoninę. Sužeistasis guli 525 kambaryje ir yra dr. Kisieliaus priežiūroje. Bičiuliui Alfonsui Babarskui linkime kuo greičiau pasveikti, nes jo laukia ne tik šeima, bet ir LAS prieteliai.

Juozas Dudonis,

LAS Cicero skyriaus narys, gyv. 1330 So. 47 Court, Cicero, beveik prieš porą mėnesių susirgo aziatiška influencija, kuri susikomplikavo ir iššaukė plaučių uždegimą.

Bičiulis J. Dudonis nuo to laiko ligi dabar guli Cook Country ligoninėje dr. J. Kisieliaus priežiūroje ir tebesijaučia silpnas esąs Bičiuliui Dudoniui linkime bent Kalėdų šventėms grįžti iš ligoninės, kad didžiąsias šventes praleidus savo artimųjų tarpe.

Lapkričio 30 d. Brooklyne mirė pirmasis Lietuvos kariuomenės kapelionas **kan. J. Meškauskas.**

Gruodžio 1 d., sekmad., velionies atsisveikinti susirinko gausus būrys New Yorko lietuvių visuomenės. Atsisveikinimo žodį tarė Liet. Gen. Konsulas J. Budrys, iškeldamas jo taurią, kaip lietuvio patrioto, asmenybę. Karių vardu kalbėjo kap. V. Alksninis ir Liet. B-nės Tarybos pirm. pulk. J. Šlepetys.

Velioniui paskutinę pagarbą atiduoti atvyko iš Čikagos jo brolis ir vysk. V. Brizgys.

P A D Ė K A

Negalint asmeniškai padėkoti šimtams mano draugų bei pažįstamų, kurie lankė mane ligoninėje bei namuose, užjautė laiškais ar kitokiu būdu padėjo man pergyventi tą skaudų įvykį, šioje vietoje aš visiems tiems tariu nuoširdų, lietuvišką ačiū.

Ypatinga mano padėka priklauso daktarams: P. Kisieliui, ilgą laiką mane rūpestingai prižiūrėjusiam bei gydžiusiam ir J. Adrian, padariusiam man sėkmingą operaciją. Taip pat kartu dėkoju ir Loretto ligoninės personalui, o ypač jos lietuviams daktarams ir slaugėms.

Edvardas Šulaitis

KUR YRA SVEIKA
IR SKANU VALGYTI?

GAIVA

L I E T U V I Ų
V A L G Y K L A

3206 So. Halsted Street

Naujai atremontuota.

Kavalerija postovyje

VIEŠAS PAREIŠKIMAS

Lietuvos Krepšinio Pergalių Minėjimo Komiteto nario Edv. Šulaičio straipsnio, išspausdinto "Draugo" nr. 274 ir pavadinto "Krepšinio pergalių minėjimo atgarsiai", pabaigoje išreikštos mintys yra klaidinančios visuomenę ir sukėlusios paliestųjų asmenų nusistebėjimą ir nepasitenkinimą. Komitetas, susirinkęs posėdžio gruodžio 5 d. ir peržiūrėjęs Edv. Šulaičio vienašališkus pareiškimus, rado reikalinga visuomenei pranešti, kad:

1. Į Komitetą įsijungėme pakviesti Vidurio Vakarų Sporto Apygardos vadovo P. Petručio arba jo įgaliotų asmenų, bet ne komiteto nario Edv. Šulaičio inspiruoti. Jei minėtas komiteto narys šiuo reikalu turėjo kokių sumanymų anksčiau, kiek liečia kitus komiteto narius, tai buvo grynai atsitiktinumo reikalas.

2. Komitete dirbome norėdami tinkamai paminėti šį Lietuvos vardą iškėlusį įvykį, pavesti FASKo per Vidurio Vakarų Sporto Apygardą. Edv. Šulaičio "sumanymo" minties monopolizavimas kitiems komiteto nariams visai nesuprantamas. Be to, komitetas jaučiasi minėjimo rengimą ne "padėjęs įgyvendinti", kaip kad Edv. Šulaitis teigia, bet jį įgyvendinęs, daugeliui geros valios lietuvių nuoširdžiai padedant.

Lietuvos Krepšinio Pergalių 20 m. Sukakties Rengimo Komitetas

P A R E I Š K I M A S

Lietuvos Krepšinio Pergalių Komitetas, FASKo pavedimu sudarytas Lietuvos krepšinio pergalių 20 metų sukakties minėjimui Chicagoje rengti, darbą baigė ir duotus įgaliavimus grąžina FASKui.

Darbą baigdamas komitetas nuo širdžiai dėkoja visiems, kurie savo darbu prisidėjo prie minėjimo įgyvendinimo ir pasisekimo.

Gili padėka priklauso Chicagos lietuvių dienraščiams, savaitraščiams, Chicagos lietuvių radijo valandėlėm ir visai Amerikos ir Kanados lietuvių spaudai, taip jau triai prisidėjusiems prie šio didelio įvykio išgarsinimo. Didžiausia padėka priklauso lietuvių visuomenei, nuoširdžiai minėjimą įvertinusiai ir parėmusiai savo gausiu atsilankymu ir entuziazmu.

Tikime, jog šis minėjimas nuskaidrino kelius glaudesniam ir tampresniam mūsų sportininkų ir visuomenės bendradarbiavimui.

Lietuvos Krepšinio Pergalių 20 m. Sukakties Rengimo Komitetas

1957 m. gruodžio 22 d. 3 val. po pietų Lietuvių Auditorijos salėje, 3133 So. Halsted St., rengiama lietuvių vaikams

K A L Ė D I N Ė E G L U T Ė

su labai įvairia ir įdomia, Kalėdoms pritaikinta programa, kurią atliks Moksleivių Tautinis Ansamblis, vadovaujamas muz. A. Skridulio, baletmeisterio Simo Velbasio vedama baleto studija iri Čikagos Bridgeport Lituanistinė Mokykla.

Šios vaikų šventės globėju ir rėmėju yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA), kurio Kalėdinis senelis apdovanos atsilankiusius vaikus vertingomis dovanomis.

Tėvai, kurie nori, kad jų vaikai džiaugtųsi kartu ne tik šios šventės programa ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Kalėdinio senelio suteiktomis dovanomis — gali ir nuo savęs apdovanoti, sunešdami iš anksto į Lietuvių Auditoriją, kaip ir kiekvienais metais, jiems skirtas dovanas.

Prašome vaikus registruoti iš anksto, bet ne vėliau gruodžio 20 dienos, kad Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Kalėdinis senelis galėtų parinkti pagal amžių atitinkamą dovaną.

Vaikų registracija vyksta kasdien telefonais:

RE 7-5803 ir VI 2-6172.

Rengėjai

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS NEW YORKE

Pagrindinį Naujų Metų sutikimą New Yorke šiais metais ir vėl rengia Lietuvių Sporto Klubas ir Studentų Santara.

Baliaus pradžia 9:30 val. vak. Didžiosiose Grand Paradise salėse, 320 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Šokiams gros televizijoje žinomas Starlight orkestras. Svečių laukia vaišės, šampanas, staigmenos.

Svečių, kaip ir kiekvienais metais, tikimasi daug ir iš įvairių vietovių. Stalus užsisakyti (10 asmenų) ir pavieniai registruotis prašoma iš anksto pas J. Kepenį, 360 Palmetto St., Brooklyn 27, N. Y., tel.: VA 1-3247. Biljetų kaina $6.00 užsisakant iš anksto, ir $6.50 prie įėjimo.

Registruotis galima ir per paskirų vietovių registracijos centrus. P. Mašalaitis, P. O. Box 211, Brynmarr, Pa. (Philadelphia); B. Danerytė, 174 W. 8 th St., So. Boston, Mass.; L. Orentas, 2 Homestead St., Worcester, Mass.; S. Zabulis, 59 Deam St., Hartford, Conn.; D. Malakauskaitė, — 111 Vail St., Waterbury, Conn.; G. Musteikytė, 9 st. Jacob St., Rochester 21, N. Y.; R. Babickas, — 16908 Endora Rd., Cleveland 12, Ohio; L. Narbutis, Chicago. Taip pat galima kreiptis į vietinius sporto klubus ir Studentų Santaros skyrių valdybas.

RETO GRAŽUMO K A N K L Ė S

Gautos Kanklės iš Europos ne tik puikiai skamba, bet ir labai gražiai atrodo. Jos pagamintos pagal muz. B. Pakšto nurodymus. Gaunamos pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted Str., Chicago, Ill. Telefonas: YArds 7-0677.

P. S.: Taip pat pas J. Karvelį gausite ir į Lietuvą galite pasiųsti:

Šveicarijos laikrodžius,
Akordeonus įvairių rūšių,
Rašomas ir Siuvamas mašinas,
Deimantinius peilius — stiklui piauti,
Foto aparatus,
Ir visą eilę kitų prekių.

Reikalaukite informacijų ir katalogų.

NAUJOJE PATALPOJE!

3358 So. Halsted Street

ALDONA VALYS

SIUVYKLA * * * VALYKLA

Siuvam sukneles ir permodeliuojam moteriškus kostiumėlius ir vyriškus kostiumus.

Darbas, kuris Jus patenkins!

RUDENIUI, ŽIEMAI IR VISIEMS METŲ LAIKAMS:
Sportinių,
Darbinių ir
Išeiginių
Drabužių bei batų
Geriausias pasirinkimas tik pas:

H. SEIGAN

4630 — 32 So. ASHLAND AVE.
Telef.: YA 7-1272

Užeik ir įsitikinsi, kad čia gausi geresnes prekes ir pigesnėmis kainomis, nei kitur.

Be to, čia gausi ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių ir susikalbėsi lietuviškai.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PRospect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Tel.: ofiso AR 6-0161
rez. GR 2-9203
Daktaras
JUOZAS B A R T K U S
Gydytojas ir Chirurgas
2336 W. Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
Val.: 1—3:30, 6—9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.; 11 val. ryto — 2 val. p. p. šeštad.
Tik susitarus trečiadieniais.

DR. JUOZAS P A U K Š T Y S
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 So. Archer Ave.
Įėjimas iš Whipple Ave.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.
Telefonas:
ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė
Savininkas
Pr. A. Šimkus
3301 South Halsted Street
Tel.: VIrginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko
Pr. Šimkaus.

Atsiskyrimas nuo savo žemės yra visados labai skaudus, nes tai yra atsiskyrimas nuo savo paties gyvenimo ir nuo savo paties dvasios. Palikęs tėvynėje savo širdį, žmogus blaškosi ir nerimsta. Jis pergyvena savyje, kaip nepilną, kaip suskilusį, neturintį savos vietos ir savo darbo. Tėvynės ilgesys yra žmogiškosios pilnatvės ilgesys.

Prof. dr. A. Maceina

Parūpina apdraudas ir dvigubus aliuminijaus langus

DRAUDŽIU: namus, automobilius, baldus, langus ir kita, suteikdamas Jums ramybę nelaimėje.

Jūsų patogumui, gaminu dvigubus aliuminijaus langus, sumažindamas apšildymo išlaidas ir darbą —

JUOZAS SPAITIS

3261 So. Halsted Str.
Telef.: VIctory 2-6469

JAU LAIKAS PASIRŪPINTI KALĖDŲ ŠVENTĖMS DOVANŲ IR EGLAITEI PAPUOŠALŲ!

D. J U R J O N O B E N D R O V Ė, 3251 SO. HALSTED ST.

Telefonas: CA-lumet 5-1064, Chicago 8, Ill.

Gavo didelį kiekį įvairiausių eglaitei papuošalų, moderniausių dovaninių prekių: kristalo ir porcelano indų, peleninių, iš Europos cigarnyčių su filtrais ir be jų, kišeninių peilių, žirklių siuvėjams ir rankdarbiams, skustuvų ir stiklui piauti rėžtukų. Vaikų džiaugsmui krutamų žaislų ir kt.